منداڵباز

ڕۆمان

فەرهاد پیرباڵ

چاپی دووەم: مارسی ٢٠٠٦

من شانازی بە تەکنیکی ڕۆمانی منداڵبازمەوە دەکەم، ئەگەرچی لە چاپی یەکەمیدا، لە چاپخانە، تۆنی هەر یەک لە خانەی چوارگۆشەکان لەیەکتر جودا نەکرابوونەوە. ئەمەش وایکردبوو خوێنەر بەزەحمەت بتوانێ بەدووای ڕووداوەکاندا بچێ.

لەم چاپە تازەیەدا، بە مافی ڕەوای خۆمی دەزانم کە هاتووم بە تەکنیکێکی ئاسایی گێڕانەوەکەم ڕیزەبەندی کردووە. ئەمە پاشگەزبوونەوە نیە لە تەکنیکی پێشووم، بەڵکو یارمەتیدانی خوێنەرە بۆ باشتر ڕۆچوونە ناو جیهانی ڕووداوەکان.

ئەگەر ئەمەیان ئەگەر ئەویان..ماڵی قەڵب سەر بە ساحێبی..!

بەڵام بەهیوای خوێندنەوەیەکی خۆش...

1

«مەولوود منداڵباز» تەمەنی دەوروبەری چل و پێنج ساڵێک؛ لەسەر کورسی، لەناو مەخفەری پۆلیسی گەڕەکی تەیراوە: سەر و قژ بژ، قۆڵبەستراو، ملی بەسەر شانیدا شۆڕ ببۆوە، لیقاوێکی پیس بە دەمیدا هاتبووە خوارێ. پۆلیس دایاننابوو تا مەستییەکەی دوێنێ بەری بدات و ئایغ بێتەوە: بۆئەوەی ئیفادەی لێ وەربگرن و وەڵامی پرسیارەکانی پۆلیس بداتەوە.

پۆلیسەکان، لەناو مەخفەری پۆلیس، لەودیو پەنجەرەوە تەماشای سەروگوێلاکی عەنتیکە و نوستووی مەولوود منداڵبازیان دەکرد، - لیقاوێکی پیس بە دەمیدا هاتبووە خوارێ. لەناو خۆیاندا بە چرپە و پێکەنینەوە باسیان دەکرد:

- دەڵێن لەوەتەی هەیە تامی ژنی نەکردووە.

- کەواتە هەقی خۆیەتی.

- چۆن؟

- کە هیچ ژنێک نەبێت تامی بکا، ناچار بووە پەلامار بداتە منداڵان.

- نا.. هەر خۆی حەز لە جنسی مێ ناکا. دەڵێن رۆژێک کچێکی سفووری جوان بە بەردەمیدا تێپەڕیوە، گوتوویەتی «تەماشا کەن جەماعەت! ئەمە داخوا برایەکەی چەندە جوان بێ!».

2

مام قادری قەیماغفرۆش، بە ئەسڵ خەڵکی کەرکووک، دووازدە ساڵ بوو لە «ئیمام قاسم» دەرکرابوو و لە هەولێر دەژیا؛ بەدرێژایی ئەو دووازدە ساڵە برادەری «مەلا چاو بە کل»، باش یەکتریان دەناسی؛ لەناو مەخفەری پۆلیسی گەڕەکی تەیراوە، گەواهیی دەدا:

ئەو بەیانییە، کاتژمێر حەوت و نیو دەبوو، «مەلا چاو بە کل» لە ماڵی ئێمە بوو. بەڵێ لەسەر سفرەکەی ماڵی خۆمان فراوینی کرد. بەڵێ بەڵێ، جەنابی مفەوەز، من گەواهیی ئەمە دەدەم و سوێند بە قورئانیش دەخۆم: لەسەر سفرەکەی ماڵی خۆمان دانیشتبوو. ژن و منداڵەکانیشم شایەدن. خۆ دەتوانن لە ئەوانیش بپرسن! بەڵێ؟! نەخێر جەناب، کوڕە گەورەکەم دووازدە ساڵانە. بەڵێ، بەڵێ، جەنابی مفەوەز، هەموویان ئامادەن گەواهی بدەن. «مەلا چاو بە کل» ئەو بەیانییەی ڕۆژی پێنجشەممە، واتە لە کاتی ڕووداوەکەدا، لە ماڵی ئێمە بوو. پاشان، جەنابی مفەوەز، تۆ بیر بکەوە: «مەلا چاو بە کل» چۆن شتی ئاوهای لێ دەوەشێتەوە؟ کەس باوەڕ ناکا مەلایەکی دەستودامێن پاکی وەک ئەو، ئەم کارە دزێوە بکا!

3

مـەولوود منداڵبـاز، لەناو مـەخـفـەری پۆلیـسی تـەیراوە، لەسـەر کـورسـیـیـەک: قـۆڵبـەسـتـراو، ملی بەسـەر شـانیـدا شـۆڕ ببـۆوە، لیقاوێکی پیس بە دەمیدا هاتبووە خوارێ. نۆ سەعات زیاتر بوو، سەرخۆش، هەر خەبەری نەدەبۆوە بۆئەوەی ئیفادەی لێ وەربگیرێت و وەڵامی پرسیارەکانی پۆلیس بداتەوە.

4

ڕۆژی پێنجشـەم، دووای کـارەسـاتەکـە، دەوروبەری کـاتژمـێـر هەشتی بەیانی، فڕنیییەکەی «مەلا چاو بە کل» داخرابوو.

ئەمە یەکەمین ڕۆژ بوو لە ژیانی فـڕنیـیـەکـەی مـەلا چاو بە کلی قوڕئانخوێندا خەڵک فڕنیییەکەی بە داخراوی ببینن!

هەر مـوشـتـەرییـەک کـاتێ دەهات دەرگـای فـڕنیـیـەکـەی بە داخـراوەیی دەدیت، هەناسـەسـارد دەگـەڕایەوە. هەشـبـوون دەیانپرسی: «بۆ داخراوە؟ ».

– دەڵێن: منداڵێکی تێدا ئەتک کراوە.

– چیی؟!

– «مەلا چاو بە کل»!

– مەلا چاو بە کل منداڵی ئەتک کردووە؟

- چۆن؟!
- نەخێر.
خەڵک بیری بۆ شاگردەکانی دەچوو، نەک خۆی.

5

مام قادری قەیماغفرۆش، بەدرێژایی ئەو ڕۆژە هەر کەسێک لێی بپرسیایە:
- ئەرێ ڕاستە؟!
دەمودەست لە سەرەتادا دەیگوت:
- لا حول و لا قوە الا باللە..
پاشان لە نووکەوە دەستی پێدەکرد بیسەلمێنێ کە ئەم تاوانە پیسە لە «مەلا چاو بە کل» ناوەشێتەوە: بەڵکو لەوانەیە مەولوود منداڵباز یان شێرۆ مەدفەع شاگردەکەی مەلایان تەفرەدابێت و لەناو فڕنییەکەی ئەودا ئەوەی ویستوویانە کردبێتیان.

6

دایکی یووسف، ئەو بەیانییە، لە کاتژمێر هەشتەوە تا نیوەڕۆ، لەناو ژنەکانی میوانیدا، هەر دوو قاچی خۆی ڕاکێشابوو، بە هەر دوو دەست لە ڕووی خۆی دەدا و پرچی خۆی دەڕنییەوە، دەکڕووزایەوە:
- نازانم، وەیش.. کوێراییم دایە، ناردم بۆ فڕنەکە سەموون

بکرێ؛ کەچی نەگەڕایەوە.. ئوووویش.. نەگەڕایەوە. بە قوربانی بم؛ نە.. گە.. ڕا.. یە.. وە...

7

مام قادری قەیماغفرۆش دانیشتبوو ئامۆژگاریی کوڕە پارچەڵەکەی خۆی دەکرد:

– دەبینی، کوڕم، ئەگەر تۆش بچیتە سینەما و بە چایخانان بکەویت و لەگەڵ خەڵکی گەورەی خراپ هەڵسوکەوت بکەیت، وەک یووسفی کوڕی مام جابیرت بەسەر دێ!

کوڕە پارچەڵەکەی مام قادر لە باوکی پرسی:

– بابە، تەنیا مەولوود منداڵباز و شێرۆ مەدفەع منداڵبازن؟

– نەخێر، کوڕم.. زۆرن.

– ناویان چیە؟

– جەمیل دۆخین، قادر قەنینە، کەریم کەرگێ، تاهیر تەسبیح... گوێت لێیە! ئەوجا ئاگاداری خۆت بە!

– ئەوانە لەکوێن؟

– لە سینەماکان، لە مەسبەحەکان، لە بەردەرکی چایخانەکان دادەنیشن. لە هەموو شوێنێکن. ئیدی جارێکی دیکە نەچیتە سینەما و مەسبەح و چایخانە و مایخانان .. ها ! گوێت لێیە!

8

یاسین، برای یووسف، دوو ساڵ لە یووسف گەورەتر بوو، بە باوکی گوت:

- ڕۆژێک یووسف بە بەردەم حەمام سیرواندا دەڕوا، لە چایخانەکەی بەرامبەر حەمام سیروان «شێرۆ مەدفەع» ڕایدەگرێت و پێی دەڵێ: «وەرە با سەعاتێک بۆ تۆش بکرم».

باوکی یووسف، ڕووی کردە یاسینی کوڕی:

- شێرۆ مەدفەع کێیە؟!

- خوێڕییە. لە چایخانەکەی بەرامبەر حەمام سیروان دادەنیشێ. یووسف خۆی ڕۆژێک ئەمەی بۆم گێڕایەوە. دەیگوت: «ئەم خوێڕییە شەرم پێ دەفرۆشێ».

- منداڵبازە؟

- بەڵێ، بابە گیان. هەموو گەڕەک دەیناسن.

باوکی گوتی:

- دە هەستە، با بچین ناوی ئەم خوێڕییەش بدەینە مفەوەز وریا. هەر ئێستا!

یاسین گوتی: باش!

9

یاسین، لە هەمان قوتابخانەکەی یووسف (لە ناوەندیی کارۆخ) دەیخوێند. یاسین پۆلی سێیەم، یووسف پۆلی یەکەم بوو.

ئەو پاش نیوەڕۆیە قوتابییەکانی پۆلی یەکەم و سێیەم بە چاوی سووکەوە دەیانڕوانییە یاسین:

- یووسفی برای یاسین لاقە کراوە.

- یووسف ئەتک کراوە.

ئێستا بێگومان قوتابییەکان ئاوهای پێ دەڵێن!

ئیتر یاسینی برا گەورە چۆن نەبێتە فرمێسکێک و دانەچۆڕێتە ناخی زەوی!

«مەلایەک لاقەی کردووە»

«نەخێر، منداڵبازێکی گەڕەکەکەی خۆیانە»

«نەخێر، دەڵێن: مەلا فڕنیچییەکەی گەڕەکی خۆیان تەعەددای لێ کردووە».

تازە ئابڕوویان چوو! ئابڕووی یاسین چوو. تەواو. عـــەمـــری یووسف نەمــێنێ؛ چۆن ئاوها لەبەردەم خــەڵک ســـەرشـــۆڕ و چاوشۆڕی کردن! شاڵڵا هەر چیتر نەدۆزرێتەوە!

10

دایکی یووسف، ئەو بەیانییە، تا نیوەڕۆ، لەناو ژنەکاندا، بە هەر دوو دەست هەر لە ڕووی خۆی دەدا و پرچی خۆی دەڕنییەوە:

- ئۆوووی... ناردم بۆ فڕنەکە سەموون بکڕێ؛ نەگەڕایەوە..

مام قادری قەیماغفرۆش گەواهیی دەدا:

سـوێندم بەم بانگ و سـەڵایە: مـەلا چاو بە کلی فـڕنیـچی، لە دەروبەری کاتژمێر حەوت و نیوی بەیانییەوە لە ماڵی ئێمە بووە. من ئەمە دووەم جارە ئیفادە دەدەم. من خۆ ئەم بەیانییەش هەمان گەواهیم دایە مـفـەوەز وریا... چۆن!؟ چیی دەگـوت؟! دەیگوت: «لەسـەر قـەبران گـەڕاومـەتەوە و مـاندووم»؟ بەڵێ؟ ئا، ڕاسـتـە: کاتێ گەیشتە بەردەرگاکەمان هێنکەهێنکی پێ کەوتبوو، دەتگوت ڕاویان ناوە. بە منیـشی گوت، گـوتی «لەسەر قەبران گەڕاومەتەوە و ماندووم». چی؟! بۆ لەسەر قەبران بوو؟ ئێ ئاخر قەلەندەرەی، قـورئانخـوێنە. بەیانیـیـەکی زووی ڕۆژی پێنجـشـەممە، مـەلایەکی بەلەنگاز لەسـەر قـەبران چی دەکـا جـەنابی عـەقـیـد؟! بێگومـان قورئان لەسەر گۆڕی مردووان دەخوێنێ، بەستەزمانە! قابیلە چی دەکا! کەسابەتەکەی ئاوهایە ئیـتـر: هەموو بەیانی و ئێـوارەیەکی پێنجشەمموان دەچێتە سەر قەبران، قـورئان لەسەر گۆڕی مردووان دەخوێنێ. خەڵکی خاوەن مردووش خێرێکی پێ دەکەن. من ئەوا دووازدە سـاڵە دەیناسم. ئەو فـڕنیـیـە بچکۆڵەیەشی هەیە لە تەیراوە. من دووازدە ساڵە «مەلا چاو بە کل» دەناسم، تا ئێستا هیچ قسەیەک یان کارێکی ناشیرینم لێی نەدیوە. چۆن؟ نەخێر. ئەمە بوختـانە پێی دەکـەن.. هەمم؟! هەر چۆنێـک بێ. لە خۆی بپرسن. نەخێر، لە خۆی بپرسن، ئەو خۆی پێتـان دەڵێ. بەڵێ ئا،

من واتێدەگەم: «مەلا چاو بە کل» قسەی بۆ هەڵبەستراوە. دەنا پیاوێکی بەتەمەنی لەخۆگەڕاوەی دینداری وەک ئەو، هەرگیز تۆمەتی ئاوهای لێ ناوەشێتەوە، جەناب، ئێوەش ئەمە دەزانن. ئەم پیاوە سێ ساڵ زیاترە مەلایە، لەگەڵ فریشتان سەروکاری هەیە. چۆن؟ بەڵێ ڕاستە: قەیناکە مەلای مزگەوت نیە، بەڵام دەیان جار مەلا ئیزنیان داوەتێ بانگ بدا، قورئانخوێنە... مەلایەکی هێند دەستودامەن پاکە، دەیان مزگەوت مەمنوونیەتی پێشنوێژییان بۆ بکات. تەواو جەنابی عەقید، من گەواهیی خۆم دا. پرسیاری دیکەتان هەیە؟ چی؟! بۆچی بەو بەیانییە زووە هاتبووە ماڵی ئێمە؟ ئەوەتا: من مسۆگەرم لەمەشدا هەر بوختانیان بۆی هەڵبەستووە. «مەلا چاو بە کل» هەموو بەیانییەکی پێنجشەموان کە لەسەر قەبران دەگەڕێتەوە، دێ سەرێک لە من دەدات و قاوڵتیی بەیانیم لەگەڵ دەکا. ژنی نەهێناوە، کەسی نیە، ئەگەر تەنانەت هەموو بەیانییەکیش هەر فراوینی خۆی لە ماڵی ئێمە بکا، چیی تێدایە؟ بەڵێ، زۆر برادەرمە. هەموو نوێژێکی جومعان پێکەوە دەکەین: هەندێ جار دەچینە مزگەوتی کوێتی، هەندێ جاریش دەچینە مزگەوتەکەی حاجی مەغدید. ئەرێ وەڵا سەری بچێ، نوێژی ناچێ. من؟ بەڵێ بە ئەسڵ خەڵکی کەرکووکم. لەوێ عەرزەمان هەیە، دوکانمان هەیە.. باوکم بەرەحمەت بێ سێ خانووی گەورەی بۆم جێ هێشتبوو، قوربان؛ بەڵام ئیتر ئەمە زرووفە.. بە ناشکووری نەبێ،

گەلێک مەمنوونیشم. من دوو حەجم کردووە، قوربان.
مام قادری قەیاغفرۆش تفی لە دەم وشک ببوو، پرسی:
– بۆچی ئەم پرسیارە لە من دەکەی، گەورەم؟

12

مەولوود منداڵباز، هێشتا هەر سەرخۆش، – ملی بەسەر شانیدا شۆڕ ببۆوە، لیـقـاوێکی پیس بە دەمـیـدا هاتبـووە خـوارێ – تا کاتژمێر شەشی ئێوارەش هەر خەبەری نەبوبۆوە بۆئەوەی مفەوەزی تەحقیقی پۆلیسی تەیراوە لێی بپرسێ:
– کـاک مـەولـود، تۆ بەیانـیـیـەکـەی ڕۆژی پێنجشـەممە لەکوێ بووی؟

13

ئەو نیـوەڕۆیە، مەیتی «ئیبۆ»ی کوڕە تاقانەکەی عومەر پۆخچی (کە تەنیا ساڵێک بوو بەشی کارەبای لە صناعەی هەولێر تەواو کـردبوو) لە شـەڕی قـادسـیـەی صـەدام لە سـەنگەری دیزفـوولەوە گەڕابۆوە بەردەم مزگەوتی حاجی شەهاب لە گەڕەکی ئیـسکان: یازدە گوللە سنگی سمیبوو.. بەڵقیس خانی دایکی یووسف لەناو تازیەی ژناندا، لەتەنیـشت پلکە مـامـزی عـومـەر پۆخـچی دانیشتبوو: خۆی کوێر کرد هێندەی بە هەنجەتی گەڕانەوەی مەیتی «ئیبۆ»، بۆ «مەیتی نادیاری» یووسفی کوڕی خۆی بگری.

14

چوارشانە، کەڵەگەت، سوورە، گڕەنگ، دەموچاوی لە شێرێکی بریندار دەچوو، گوتی:

- بەڵێ منم شێرۆ مەدفەع.

شێرۆ مەدفەع، تەمەنی، چل و پێنج ساڵێک دەبوو. برای بچووکی چوار برایان، کە هەموویان لە دامودەزگاکانی حکوومەت کاریان دەکرد. لەناو هەموویاندا، تەنێ ئەو ئاوها سەرسەری بوو. بەڵام لەگەڵ ئەمەش، بە هەر چوار براگەورەکەی - لە کاتی ئاوهادا - لەپشتی دەوەستان و لەسەریان دەکردەوە: بەتایبەتی برا هەرە گەورەکەی، «ڕائید نەعیم»، کە مەسئوول شوعبەی ئیستیخباراتی بەعس بوو لە شاری مەخموور.. تا ئێستا سێ جاران لەسەر تۆمەتی منداڵبازی بەری دابوو؛ جارێکیشیان لەسەر ئەوەی کە بەسەرخۆشی تەلەڤزیۆنی ناو چایخانەکەی مام بایزی شکاندبوو؛ جارێکی دیکەش لەسەر ئەوەی لەناو «حەمام شیفا» بە دامربۆکس لە نەقیب ئەمنێکی خەڵکی خانەقینی دابوو. دووای گیرانی، پۆلیس لێیان پرسیبوو «تۆ چۆن لە نەقیب ئەمنێک دەدەی؟»، وەڵامی دابۆوە گوتبووی:

- - لەناو حەمامەکە ڕووت بوو، من نەمزانی نەقیبی ئەمنە.

نەعیمی برا گەورەی، هەر جارێک بیویستایە بەری بدات، لە مەخموورەوە تەلەفۆنێکی بۆ شوعبەی ئەمنی هەولێر دەکرد، ئیتر سجنی سەرای هەولێر لەسەرەتادا بە کەفالەت، پاشان لە دادگا

چارەسەرێکیان بۆ دەدیتەوە و بەریان دەدا. بەم شێوەیە، خەڵک نەک هەر نەیاندەتوانی ڕقیان لێی بێتەوە، بەڵکو لێشی دەترسان.

مفەوەز وریا هەموو ئەم شتانەی لەبارەی شێرۆ مەدفەعەوە باش دەزانی، لێی پرسی:

- کاک شێرۆ، بەیانیی ڕۆژی پێنجشەم، یەعنی دوێنێ، لەکوێ بووی؟

شێرۆ مەدفەع گوتی:

- لە حەمام بووم. لەگەڵ قلەکەی خۆم.

مفەوەز وریا لێی خوڕییەوە:

- هەندێک بە ئەدەبەوە قسە بکە!

شێرۆ مەدفەع ئەنگوستیلە زێڕە سەر پڕ مووروووە درەوشاوەکانی لە پەنجەی خۆیدا دەسووڕاند، بێ مننەت بە مفەوەز وریای گوت:

- تۆ منت بانگ کردۆتە ئێرە فێری ئەدەبم بکەی یان تەحقیقم لەگەڵ بکەی؟!

مفەوەز وریا نەیدەوێرا پێی بڵێ «تەحقیقت لەگەڵ دەکەم و هەر دوو چاویشت دەردێنم»، پێی گوت:

- چۆن بۆم دەسەلمێنیت کە تۆ لەوکاتەدا لە حەمام بووی؟

شێرۆ مەدفەع گوتی:

- دەتوانی لە قلەکەم بپرسیت، دەتوانی لە وەستا مەغدیدی حەمامچی بپرسی! یان لە مام جەردیسی ناتر بپرسن، دەی.. خۆ ئەو بیست و چوار سەعات لە حەمامەکەیە: ئەو بەیانییە بە

دەستی خۆی پشتی منیش و قلەکەمی شوشت.. بڕۆن لە ئەو بپرسن. دەی !

شێرۆ مەدفەع لە کۆتاییدا هێور بووەوە:

- پاشان، مفەوەز وریا، ئەوا دەرکەوت: هەموو تەیرێک گۆشتخۆرن، تەنیا ناوی گورگ بەدە!

مفەوەز وریا پرسی «مەبەستت چیە؟».

- ئیشی ئێمە، حی علی الصلاە ئاشکرایە، بەڵام ئەو خەڵکەی دیکە، بانگ دەدات و لە قەبرستانان قورئانیش لەسەر گۆڕی مردووان دەخوێنێ، کەچی گورگە و لە پێستی مەڕدایە!

مفەوەز وریا خۆی لێ تووڕە کرد:

- تۆ بۆت نیە بەبێ بەڵگە ئەو تۆمەتە بخەیتە ئەستۆی کەسێکی وەک «مەلا چاو بە کل»!

شێرۆ مەدفەع گوتی:

- ئەسڵەن، ئەو مەلا چاو تەڕەماشە تەنیا پێش چوار ساڵ، هەموو منداڵانی ئەم شارەی لە زەواق نابوو.. بەم دووا دووایییە لەبرسان هات خووی دایە قورئانخوێنی و خۆی کرد بە مەلا!

- وس س س ..!

- خۆ ئێوە، کە خەڵکی ئەسڵی ئەم شارەن، دەبێ لە من باشتر ئەمە بزانن، جەنابی مفەوەز!

مفەوەز وریا دەیزانی کە شێرۆ مەدفەع بە ئەسڵ لە بنەماڵەیەکی دەوڵەمەند و دەسڕۆیشتووی مووسڵاوین و نەعیمی برا گەورەکەی،

کە مەسئوول شوعبەیە، دەتوانێ هەموو شتێکی لێ بکا؛ نەیوێرا پێی بڵێ «دەمت داخە و گوو بخۆ»، پێی گوت:

– تۆ بتوانە لێرە بەرگری لە خۆت بکە؛ عەلاقەت بەسەر خەڵکی دیکە نەبێ!

شێرۆ مەدفەع گوتی:

– ئاخر خۆ ئێستا هەموو خەڵک دەزانن «مەلا چاو بە کل ئەم کارەی کردووە»؛ لێیان ڕوونە: مەلا چاو بە کل لەناو فڕنییەکەی خۆیدا ئەم کارەی ئەنجام داوە! ئیدی بڕایەوە.

– تۆ خۆت دیوتە؟

– نەمدیوە، بەڵام هەموو خەڵک وای باس دەکەن.

– تۆ ئاگاداری خۆت بە کە خەڵک بە خراپ باست نەکەن، غەمی خەڵکی دیکەت نەبێ!

– هەرگیز کاری وا لە من ناوەشێتەوە.

– ماشەڵلا.. شێرۆ مەدفەع..! ئەدی تازە باسی ئەوەت نەدەکرد کە بەیانیی پێنجشەممە خۆت و قلەکەت لە حەمام بوونە!؟

– ئەمە لەگەڵ قلی خۆم. بەڵام من بە حەیاتم بە بیرم نایە کارێکی خراپم بەزۆر لەگەڵ منداڵێک کردبێت. هەرگیز.

مفەوەز وریا لە کۆتاییدا گوتی:

– کاک شێرۆ، خاوەنی مەسەلەکە شکاتی لێت کردووە و گومانی خستۆتە سەر تۆ. تۆ لای ئێمە تەوقیف کراویت.

– مەبەستت چیە؟

– دەبێ چەند شەوێک لێرە بمێنیتەوە تا تەحقیقت تەواو دەبێ!
مفەوەز وریا بانگی پۆلیسەکانی کرد بۆئەوەی شێرۆ مەدفەع ببەنە ژووری زندانەوە.
شێرۆ مەدفەع کاتێ چاوی بە کەلەپچەکانی دەست پۆلیسەکان کەوت، پەنجەی بەسەر گوڵ و گوڵباعەکانی پشتەدەستی خۆیدا دەهێنا؛ ئنجا لەبەرخۆیەوە بەتوورەبوونەوە هەناسەیەکی هەڵکێشا:
– ئای.. گەووادی منداڵباز!
مفەوەز وریا پرسی «کێ؟»
شێرۆ مەدفەع بە هەمان توورەیی و ڕقەوە گوتی:
– قابیلە لەگەڵ تۆم بێ؟!

15

کاتژمێر یازدەی شەو، پۆلیسێک لەناکاو بانگی مفەوەز وریای کرد:
– گەورەم، مەولوود منداڵباز خەبەری بوویەوە.. فەرموو!

16

ئەو نیوەڕۆیە، دوو کوڕە مامەکەی یووسف، کارۆخ و کامیار، لەگەڵ دوو هاوڕێی هاوتەمەنی خۆیان، لە باخچەکەی ماڵی یووسف دانیشتبوون. کارۆخ دەیگوت: من دڵنیام ئەمە کاری شێرۆ مەدفەعە.

کامیار دەیگوت: نەخێر، تاهیر تەسبیحە، چونکە ئەو هەرگیز وازی لە یووسف نەدەهێنا. هەمیشە بەدووایەوە بوو.

هاورێکەشیان دەیگوت: ئەدی جەمیل دۆخینی گەوواد؟!

هاورێکەی دیکەشیان دەیگوت:

- نەخێر. من پێم وایە پۆلیس هەڵەی نەکردووە.

17

ئەو پاش عەسرە، بەڵقیس خانی دایکی یووسف، لەژێر دارمێوەکەی ناوەڕاستی حەوشەی خۆیان، تەسبیحێکی سەد و یەک قل بەدەستەوە، چارۆگەیەکی سپی بەسەریەوە، دانیشتبوو.. دەوراندەوریشی هەمووی ژنی گەڕەک و خزمەکانی خۆی بوون: دایزە ویدادی ژنی بەدرەدین قەرە، دادە نەزیهەی ژنی ئەحمەد خۆخێ، پلکە بەدۆکەی نانکەر، فەخری خانی ژنی حاجی جەمال دۆغرەمەچی، خا نیهایەتی ژنی عەونییە فەندی، ژنە ناوەنجییەکەی سەعید کوورەچی، ژنە گەورەکەی عوسمان سەقای ئامۆزای.. هەموویان، دەتگوت لە پرسەیەک دانیشتوون، دانیشتبوون و دڵیان دەدایەوە.

ئامینەخانی ژنی عەبدۆک نەجاڕ، دەستەخوشکی دێرینی بەڵقیس خان، تەنیشتی چەپی هەرگیز بەرنەدەدا. جگەرەکانی لالێوی خۆیشی، یەک یەک بە عەرزەکەی بەردەم خۆی

دەكوژاندەوە، كە پاشان نەسرینی خوشكە بچكۆڵەكەی یووسف جارجار دەست بە گسكێكەوە دەهات رایدەماڵین.

ئامینەخان چەندین جاری دیكە، پێشتر، لەلای بەڵقیس خان باسی ئەوەی كردبوو كە چۆن عەبدۆک نەجاری مێردی، دەیان جار، نیوەشەوان یان بە چرقەی نیوەڕۆ، كوڕ و كاڵ و مێردمنداڵانی هێناوەتە ماڵەوە و بەبەر چاوی خۆیەوە ئیشی خراپی لەگەڵ كردوون.

ئەو پاش عەسرەش، دیسان، ئامینەخان (بەڵام ئەم جارەیان بە چرپە و بەدزییەوە) سەری لە بن گوێچكەی بەڵقیس خان نابوو، سوێند و قورئانی دەخوارد كە عەبدۆک نەجاری مێردی، نیوەشەوان یان بە قرچەی نیوەڕۆ، چەندین جار كوڕ و كاڵ و منداڵانی هێناوەتە ماڵەوە و بەبەر چاوی خۆیەوە لاقەی كردوون.

بەڵقیس خان، دیسان، بەدەم بیستنی ئەم قسانەی ئامینەخانەوە، لەبەر خۆیەوە تەسبیحاتی دەكرد و دەیگوت: «استغفر الله.. استغفرالله..».

ئامینەخانیش، لەژێر نێوچەوانی گرژ و داگرتووی خۆیەوە، لەناو ژنەكاندا، هەوڵی دەدا وا دەری بخات كە گریانەكەی، بۆ یووسفی بەڵقیس خانە، نەک بۆ حاڵی پەرێشانی خۆی.

«مـەلا چاو بە کل» لەلایەن جـابیـر جـەنازەی باوکی یووسـفـەوە شکایەتی لێ کــرابوو. هەر لە کـــاتژمــێــر نۆی بەیانیی ڕۆژی پێنجشـەممەوە، دووای سـووکـە تۆژینەوەیەک، لە پۆلیسـخـانەی تەیراوەوە ڕاپێچیان کردبووە حەپسخانەی سەرا.

مەلا چاو بە کل لە هەموو ژیانیدا زیندانی نەدیبوو. ئەمڕۆ، لە ژوورێکی ئینفــرادیدا دایاننابوو: چاوەڕێی ڕۆژی مــەحکەمــەی دەکرد.

مەلا چاو بە کل تەنیا خوشکێکی هەبوو: بەهییجەخان کە ژنی ئەنوەر کۆترباز بوو، لەگەڵ یەک تاقـە برایشی، کـاکۆ، کـە جاران دوکانێکی تۆمارکردنی شریتی گۆرانی و ڤیدیۆی هەبوو.. لەسەر فرۆشتنی کاسێتی گۆرانییەکانی «شڤانپەروەر» موخبیـرییان لێدابوو؛ ئەویش لەترسی ئیـعـدام، چەند مـانگێک پێش ئێستا دابوویە شاخ و ببووە پێشمەرگە.

بەهیجەخان لەلای ماڵە خەزوورانی دەگریا:

– بەخـوا، مـاڵم قـەبرە، مـەغـدیدی برام لەسـەر کـاکـۆ گـیـراوە: چونکە ئشتەم کاکۆی برام موخبیرییان لێ دابوو، ئەویش ئشتەم چ بکا؟ بووە پێشمەرگە».

19

نزاری کوڕە پارچەڵەکەی مام قادری قەیماغفرۆش کە برادەر و هاوزای یووسف بوو، ئەو شەوە خەونێکی ناخۆشی دیتبوو: جەمیل دۆخین و کەریم کەرگێ و تاهیر تەسبیح.. بە هەر سێکیان، لەناو بەستەکەی ژێر پردی سەیداوە، دەستیان گرتبوو، دەیانویست بیبەن. نزاریش هەر هاواری دەکرد و کەس نەدەگەیشتە فریای. مام قادری قەیماغفرۆش نیوەشەو لەگەڵ هاوار و لاڵانەوەی کوڕەکەی خۆی خەبەری بوویەوە:

- لا حول و لا قوە الا باللە..

دووای ئەمە، بەیانییەکەی زوو، قادر قەیماغفرۆش بەپەلە خۆی گەیاندە زیندانی قشلە، بەڵام نەیتوانی بچێت سەردانی مەلا چاو بە کلی هاوڕێی بکات؛ پاسەوانەکان پێیان گوت: «تەنیا دووشەموان مهاجە هەیە». بەپەلە نامەیەکی بۆ «مەلا» ناردە ژوورەوە:

«مەولوود منداڵباز لە ژووری زندانەکەی خۆی لە تەیراوە ڕایکردووە و پۆلیس بەدووایدا دەگەڕێن».

20

عەقید عەلی، گازاندەی لە مفەوەز وریا دەکرد:

- دەبووایە دەمودەست بتناردایەتە زیندانی سەرا!

– گەورەم، جارێ هێشتا تەنانەت یەک قسە ئیفادەیشیمان لێی وەرنەگرتبوو. جگە لەمەش باوکی تەعەددالێکراو تەنیا شوپهەی لەسەر هەبوو و هیچی تر!

عەقید عەلی گوتی:

– ئەگەر تەنیا شوپهە بێت، بۆ ڕادەکا؟!

– خۆ من دەستی خۆمم بۆن نەکردبوو؛ چوزانم ڕادەکا.

– هەر چۆنێک بێت، ئەم ڕاکردنەی ئەو، لەسەری دەنووسرێت و حاکم حسێبی بۆ دەکات.

– دەبێتە بەڵگەیەک لەسەری.

ئەو ڕۆژەی مەولوود مندالْباز زیندانە بچووکەکەی مەخفەری تەیراوەی شکاندبوو و ڕایکردبوو، تەرمی پازدە «سەربازی شەهید» بە جارێک، لە سەنگەرەکانی عەبادان و قەسری شیرینەوە گەڕابوونەوە هەولێر: یەکێک لەوانە تەرمی کوڕە تاقانەکەی حاجی مورادی قاپقاپچی بوو کە تازە ژنیان بۆ گواستبۆوە! مەخفەری تەیراوە دەبووایە ناونیشانی خاوەن ئەو تەرمانە بدۆزێتەوە و پەیوەندی بە خاوەنەکانیان بکات. مەخفەری تەیراوە مەژغوول بوو. ئەو ڕۆژە هەرایەک بوو نەبێتەوە: هەولێر هەموو ڕژابووە بەردەم مەخفەری تەیراوە، هەر کەسێک وایدەزانی کوڕی خۆیەتی «شەهید کراوە» و تەرمەکەیان گەڕاندۆتەوە.

عەقید عەلی دەیگوت:
- مەولوود منداڵباز ئەو دەرفەتەی قۆزتەوە و توانی ڕابکات.

21

قادر قەیماغفرۆش خۆی گەیاندە لای جابیر جەنازەی باوکی یووسف:

- مام جابیر، تۆ پیاوێکی خواناسی، گوناحت دەگا ئابڕووی پیاوێکی دینداری وەکو «مەلا چاو بە کل» دەبەی!

مام جابیر بەم قسەیە زۆر توورە بوو:

- دەی، یاخوا نوخشە لە کوڕی تۆش بێ! تۆ واتێدەگەی کە هێشتا من حەیای خەڵک دەبەم..؟!

مام قادری قەیماغفرۆش، لەبیری چووبوو کە دەبووایە تەقدیری ئەوە بگرێ چ کارەساتێک بەسەر مام جابیردا هاتووە. هێورتر گوتی:

- مام جابیر، ئێستا کە ئەو مەولوودە خوێڕییە زندانی شکاندووە و ڕایکردووە، ئەمە بەڵگە نیە بۆئەوەی بزانین تاوانبار کێیە؟

جابیر جەنازە گوتی:

- ئەگەر منیش داوا بکەم، حاکم خۆی بەری نادا.

- بۆچی؟

– چونکە تاوانەکە لەناو فڕنییەکەی «مەلا چاو بە کل»دا ڕووی داوە.

22

ئەو نیوەڕۆیە، دوو کوڕە مامەکەی یووسف، کارۆخ و کامیار، تەمەن سێزدە و چواردە ساڵان، لەگەڵ دوو هاوڕێی هاوتەمەنی خۆیان، لە باخچەکەی ماڵی یووسف دانیشتبوون: هەر یەکەیان بە چرپە چیرۆکی خۆی بەدەست منداڵبازەکانی گەڕەکی خۆیان دەگێڕایەوە: سەلیم ساڕووخ، قادر قەنینە، کەریم کەرگێ، ببج حەسەن..

عەسرەکەیشی، یاسین، لەگەڵ کارۆخ و کامیاری دوو کوڕە مامەکەی، لە تازیەی ئیبۆی کوڕە تاقانەکەی عومەر پۆخچی هەستابوون، پشتیان لە مزگەوتی شێخی چۆلی، بەرەو ماڵەوە دەگەڕانەوە.. کاتێ گەیشتنە بەردەم چایخانەکەی «مام سەلیمی لاسووتای» دەنگی عەتابەیەکی سعد الحلی لەناو چایخانەکەوە دەهات. کارۆخ تەماشای عەسکەرە عارەبەکانی دەکرد: تاک تاک جووت جووت لەولاتریشەوە پۆل پۆل لە حەمامەکەی بەرامبەر چایخانەکەوە دەهاتنە دەرەوە و خۆیان دەکرد بەناو چایخانەکەدا (کارۆخ جارێکیان چووبووە ناو چایخانەکە قومێک ئاو بخواتەوە، بەبیریەتی «حمدیه صالح و بناتها» قژیان تا سەر سمتی خڕیان کراوە، سنگ و مەمک نیمچە ڕووت، لە تەلەڤزیۆنەکەوە، بەدیار

فیکه و هەرای عەسکەرە عارەبەکانەوە، بەدەم گۆرانییەوە خۆیان بادەدا و سەمایان دەکرد. کارۆخ ئەو ڕۆژە زۆر حەزی دەکرد ئەویش بچێت قەیرێک تەماشای سەمای نیمچەڕووتی حمدیە صالح و کچەکانی بکات؛ بەڵام چەندی دەکرد نەیدەوێرا بە تاقی تەنیا لەناو ئەو هەموو عەسکەرە عارەبە حللاوی و بەصراوی و صەحراوییە دابنیشێت!)؛ لەو دەمەدا یاسین پەنجەی بۆ ناو چایخانەکە درێژکرد و زنجیرەی خەیاڵی کارۆخی پچڕاند و گوتی:

– ئەمە «نەجۆ نازدارە»، جەماعەت!

کامیار گوتی: نەجۆ نازدار کێیە؟!

– قلی سەلیم سارووخ.

کارۆخ، تەمەنی سێزدە ساڵان بوو، گوتی:

– قل یەعنی چی، یاسین؟

– یەعنی وەک ئەوەی ببێتە ژنی.

کارۆخ یەکەم جار بوو شتی وا ببیسێت. کامیار ویستی باشتر ئەم نهێنییانەی لەلا ئاشنا بکات:

– قلەکەی جەمیل دۆخینیش ناوی «مەغە بێ مووە».

– مەغە بێ موو؟

یاسین پێکەنی، گوتی:

– ئەوەی تاهیر تەسبیحیش: «خەلیل خڕێ».

23

عـەبد گـوڵبـاع، بـرای مـەولـوود منداڵبـاز، دوکـانـی چاکـردنەوەی رادیۆ و تەلەڤزیۆنی هەبوو، گوتی:

- ڕاسـتە ئەو برای مـنە، بەڵام من لە ئەو بەرپرس نیم. بۆ خۆتان بڕۆن بیدۆزنەوە.

مفەوەز وریا لە عەبد گوڵباعی پرسی:

- چووە بۆ مووسڵ؟

- من نازانم لەکوێیە و چووە بۆ کوێ. خۆ لەگەڵ ئێمە ناژی!

مـفـەوەز وریا وای بە بـاش زانی سـەردانێکی برا گـەورەکـەشیـان بکات، سەعد، کە لە بانقی رافیدێن فەرمانبەر بوو.

24

خـاڵی یووسف، قـادر قـیـرۆ (بۆ خـۆیشـی کـاتـی خـۆی منداڵبـاز بوو) مـنـداڵبـازەکـانـی تەیراوە و تـەعـجـیل و خـانەقـا و تەنـانەت ئەوانـەی گـەڕەگی عـارەبانیـشـی یەک یەک دەنـاسی؛ بە بەڵـقـیس خانی دایکی یووسفی گوت:

- بەڵقـیس، خـوشـکی خـۆم، غـەمـت نەبێ.. تۆ دەزانـی: من بۆ خۆم لە خەتی مووسڵ ئیش دەکەم.. بەخوا لە ماوەی یەک هەفتەی داهاتوودا پەتی لە مل دەکەم و وەکو سەگ دەیهێنمەوە بەردەمت. هەر ئێستاش هەموو برادەرە شوفێرەکانی خۆم کە لە خەتی مووسڵ ئیش دەکەن، ئاگاداردەکەمەوە. بەڵێنیشت دەدەمێ ئەگەر مەولوود

ئەم کارەی کردبێ، بەدەستی خۆم لە ناوەڕاستی شار بیکەم بە عیبرەت و هەلاهەلای بکەم.

دایکی کڵۆڵی یووسفیش هەر قژی خۆی دەڕنییەوە و دەلاڵایەوە:

– یووسف.. یووسفم ڕۆ ! لە من ڕۆیی..

25

«جابیر جەنازە»، باوکی یووسف، پیاوێکی درێژکۆڵەی لاوازی بێ هێز بوو. لە سەری جادەکەی لای ماڵی خۆیان دوکانێکی بچکۆڵەی لێفەدروویی هەبوو. پیاوێکی بەلەنگاز و سادە و هەمیشە بێدەنگ، خەڵک لەبارەیەوە دەیانگوت «مێش لە دەمی خۆی دەرناکا». ئەو ڕۆژە، وەک شێتی لێ هاتبوو، سەری دنیای لێ هاتبووەوە یەک، بە یاسینی کوڕە گەورەکەی خۆی دەگوت: «هەر دەبێ بیدۆزینەوە! بۆ کوێ دەچێ!؟ قوڕ بەسەر ئەژدادیشی!».

جابیر جەنازە ئەو ڕۆژە تەنانەت نەچووە نوێژی جومعەش، هەر دەگەڕا و لەگەڵ یاسینی کوڕە گەورەکەی، سۆراغی مەولوود منداڵبازیان دەکرد. یاسینیش زوو زوو بە باوکی دەگوت:

– دەبێ دەستی ئەوی تێدا بێ، بابە؛ دەنا بۆچی ڕادەکا!

– بڵێم چی، کوڕم.

یاسین بە باوکی گوت:

- مەفەوەز وریا دەڵێ: «مەولوود منداڵباز ڕایکردووە بۆ مووسڵ».

باوکی یووسف گوتی:

- لە بنی دنیاش بێ، هەر دەیدۆزینەوە، کوڕم.

26

ڕۆژی دووشەممە، پێنجەمین ڕۆژ بوو کە ماڵ یووسفی تێدا نەبێت. ماڵەپلک و ماڵە مام و ماڵە خاڵ و ژنانی دەرودراوسێ، پەیتا پەیتا دەهاتنە ماڵی یووسف. لەناو ژنانیشدا خەبەر بڵاوببۆوە: «مەولوود منداڵباز لەدەست پۆلیسەکانی زیندان غاری داوە و چووە بۆ مووسڵ: پۆلیس لە هەموو شوێنێک بەدوایدا دەگەڕێن».

دایکی یووسف، ئەو ڕۆژە لەناو ژنانی میواندا هەر دەلاڵایەوە:

- بەقوربانی بم! یووسف جوان بوو. جوانیی خۆی بوو کە سەری خوارد!

27

ئەو شەوە، دووای ئەوەی میوان ماڵیان چۆڵ کرد، یاسین، خزایە پاڵ باوکی و بەدەم گریانەوە بە باوکی گوت:

- بابە، من مەکتەب جێ دێڵم و چیتر دەوام ناکەم.
- بۆچی کوڕم؟
یاسین گریا:
- بابە، یووسف حەیای هەموومانی برد.
باوک خەریک بوو بداتە پڕمەی گریان:
- نا، کوڕم، یووسف منداڵە.
- منداڵی چیە؟ حەیای هەموومانی برد!
- خەڵکی گەورە حەیای ئێمەیان برد. خەڵکی گەورە شەرەفی ئێمەیان شکاند. یووسف منداڵە. تێگەیشتی!
باوکی یووسف لەنێوان تووڕەبوون و بەزەیی هاتنەوەدا لە یاسینی خوڕییەوە:
- جارێکی دیکەش گووی وا نەخۆیت!

28

نیوەڕۆیەکی گەرمی هاوین بوو، دایکی یووسف بەبیریەتی و وەک فیلمێک دێتەوە پێش چاوی: یووسف دەسەسرێکی تەنک بەسەر پشتەدەستییەوە، گەڕایەوە دەگریا.
یووسف لە دوکانێکی ئوتووکردندا شاگرد بوو «مکوی ١٤ تموز». ئەو نیوەڕۆیە، وەستا ستاری ئوتووچی لە کاتی ئیشکردندا نەیزانیبوو دەستی یووسف لەسەر زەمینەی ئوتووەکە بووە، ئامێری

ئوتووی هەڵمەکەی داگرتبووە خوارەوە و پشتەدەستی یووسف یەکسەر چززەی لێ هەستابوو.

ئەو سووتانە، بەو ئوتووە گەرمە گەورەیە، سەرلەبەری چەرم و پێستی پشتەدەستی یووسفی داڕزاندبوو. ئەو نیوەڕۆیە، یووسف لە باوەش دایکی خۆی هەر دەگریا و دەلالایەوە.

– کوێرایم دایە، ئێستاش هەر ئەو نالینەی لە گوێچکەمدا دەزرنگێتەوە.

دایکی یووسف، لەم عەسرەی بێ یووسفیدا، ئەم پشتەدەست سووتانەی یووسفی بیرکەوتبۆوە، هەر شینی دەگێڕا و لە ڕووی خۆی دەدا: «بەقوربانی بم. لە کەس نەڕۆیی، لە من ڕۆیی..

یووسف تەمەنی پازدە ساڵ بوو، جوانکیلە و هێمن و ژیر. جوانییەکەی لە دایکییەوە، هێمنییەکەی لە باوکییەوە، ژیرییەکەیشی لە سروشتی خۆیەوە بۆ مابۆوە.

سەبارەت بە نەداریی باوکی، یووسف ساڵێک درەنگتر لە تەمەنی خۆی چووە بەر مەکتەب. کاتی خۆی، دایک و باوکی هەر ئاگاشیان لێ نەبوو کە یووسف کاتی چوونە مەکتەبی هاتووە، قادر قیرۆی خاڵی دەستی گرت و بردی لە قوتابخانە قەیدی کرد.

یووسف تا ئەوکاتەی لە قوتابخانەش ناوی تۆمارکرا، هەر گوڵەبەڕۆژە و بنێشتی، بەسەر سنییەکەوە، لە شەقامەکان دەفرۆشت.

مـام جـابيـری باوکی، حـەزی نەدەکـرد یووسف کـار بکات، دەیگوت «هەتا مـاوم دەبێ هەر بۆ خـۆم بەخـێـویان بکەم»، بەڵام دایکی، دەیگوت «نەخێر، با کار بکات و فێری کاسبی ببێت».

یووسف کـاتێ چووە بەر خـوێندن، ئەوەی لە کـۆڵ بووەوە کـە لە بەیانیـیـەوە تا ئێـوارە کـار بکات. خـاڵۆکـەی، بردی بۆ لای برادەرێکی زێڕنگەری خۆی، لە لای ئەو کردی بە شاگرد.

هەمـوو ئێـوارەیەک، کـاتێ دەگـەڕایەوە مـاڵ، دایکی دەسـتی لە ملی دەکرد و پێی دەگوت:

- کوڕم، پیاو نابێ دەستوپێ سپی دەربچێت! بۆ خۆت لای ئەم پیاوە زێڕنگەرە فێری زێڕنگەری دەبیت.

باوکیشی، بۆ گاڵتەپێکردن دەیگوت:

- ئا، ئا، کـوڕم، هەر دوو سـاڵی دیکەیە ئیـدی دەبیت بە زێڕنگەرێک لە هەمـوو هەولێـر تاک بێ! ئەرێ وەڵڵا، هەر دوو سـاڵی دیکەیە، هەمـوو زەندی دایکت دەکـەی بە بازنی عـەیار بیست و یەک.

دایکیشی پێدەکەنی. بە یووسفی دەگوت:

- کوڕم گوێ مەدە باوکت، ئەو گاڵتەت لەگەڵ دەکا و حەزناکا هیچ کامێکتان کار بکەن!

- نەوەڵڵا نا کوڕم گوێ مەدە باوکت..

- بەخوا بزانە دەبێتە چتۆ زێڕنگەرێک!

هێـشـتـا هەفـتـەیەک بەسـەر کـارەکـەی یووسف تێنەپەڕیبـوو،

نیوەڕۆیەک وەستا جەردیسی زێڕنگەر، ژنێک هاتە دوکانەکەی. یووسف چاوی لێیان بوو: لەناو دوکانەکە کەوتنە پستە پستی نێوان خۆیان. یووسف لە قوولایی ناو دوکانەکە دانیشتبوو، نەیدەویست وای پیشان بدا ئاگای لەوانە، مەژوولی تواندنەوە و لەحیمکردنی هەندێ پارچەزێڕ بوو. لەناکاو، وەستا جەردیس بانگی کرد:

– یووسف! وەرە بڕۆ کیلۆیەک تەماتە بکڕە!

لە دەرەوە باران دەباری، یووسف بەبەر بارانەکەدا چووە ناو قەیسەری، کیلۆیەک تەماتەی کڕی و هاتەوە، دیتی: وەستا جەردیس و ژنەکە پێکەوە چوونەتە ناو قوولایی دوکانەکەوە و یەکتر هەڵدەپشێون.

– ئەمە کیلۆیەک تەماتە، وەستا!

وەستا جەردیس گوتی:

– چیە ئەوە؟ تۆ تەماتەت کڕیوە؟!

– ئەدی جەنابت نەتگوت «تەماتە»؟

– نەخێر، کوڕم، من گوتم «بیبەر»، بچۆ دەی، ڕاکە، کیلۆیەک بیبەر بکڕە!

لە دەرەوە باران دەباری. یووسف بەبەر بارانەکەدا دیسان گەڕایەوە ناو قەیسەری، کیلۆیەک بیبەری کڕی و هاتەوە. دیتی: دیسان وەستا جەردیس و ژنەکە، لە باوەش یەکتر، مەژوولی یەکتر بوون:

– فەرموو وەستا، کیلۆیەک بیبەر!
وەستا جەردیس دیسان خۆی لێی تووڕە کردەوە:
– چیە ئەوە تۆ بیبەرت کڕیوە، کەرە!
– ئەدی تۆ نەتگوت «کیلۆیەک بیبەر»؟
– نەخێر، من گوتم: «دەسکێک توور و دەسکێک کەرەوز، کوڕی خۆم». زووبە، دەی..!

لە دەرەوە هێشتا هەر باران دەباری، یووسف دیسان بەبەر بارانەکەدا چووەوە ناو قەیسەری، «دەسکێک توور و دەسکێک کەرەوز»ی کڕی و هاتەوە، دیتی: وەستا جەردیس و ژنەکە هێشتا هەر پێکەوە، لەناو قوولایی دوکانەکەدا یەکتر هەڵدەپشێون.

– ئەمە «دەسکێک توور و دەسکێک کەرەوز»، وەستا!
وەستا جەردیس گوتی:
– چیە ئەوە؟ تۆ توور و کەرەوزت کڕیوە؟!
– ئەدی جەنابت نەتگوت «دەسکێک توور و دەسکێک کەرەوز»؟
– نەخێر، کوڕم، من گوتم «کیلۆیەک باینجان». تۆ چەند کەری؟! ڕاکە، دەی؛ بچۆ کیلۆیەک باینجان بکڕە!

لە دەرەوە هێشتا هەر باران دەباری، یووسف دیسان گەڕایەوە ناو قەیسەری، کیلۆیەک باینجانی کڕی و هاتەوە؛ دیتی: ئەم جارە دوکانەکەیان داخرابوو. دیار بوو وەستا جەردیس لە دیوی ژوورەوەڕا قەپەنگی دوکانەکەی ڕاکێشابووە خوارەوە.

یووسف لەو ڕۆژە باراناوییەدا تا ئێوارە هەر بیری لە وەستا جەردیس و ژنەکە دەکردەوە، پاشان لەناکاو حەزی کرد چیرۆکەکە بۆ باوکی بگێڕێتەوە. باوکی یووسف، دووای بیستنی چیرۆکەکە، دەمودەست بڕیاری دا و بە یووسفی گوت:

– جارێکی دیکە ناچیتەوە لای ئەم سەرسەرییە!

دایکی، لەسەر خوانی نانی ئێوارە بوون، پرسی:

– بۆ؟

مام جابیر، ڕووی کردە یووسف، گوتی: بۆی بگێڕەوە!

ئیتر، لەو ڕۆژەوە، هەمیشە، دایکی، لەڕێگای خاڵۆکەیەوە، یووسفی دەبرد لە دوکانێک دەیکردە شاگرد، باوکیشی، بەپێچەوانەی ئەو، دووای ماوەیەک، دەچوو لەو دوکانە دەری دەهێنا.

شەوێک، لەناو جێ، دایکی یووسف بە جابیری گوت: «ئەمە چیە: من هەر دەمەوێ ئەم منداڵە فێری پیشەیەک بێت، دایدەنێمە بەر کارێک و تۆ دووای هەفتەیەک دەچی دەریدەهێنی؟».

جابیر جەنازە پێش ئەوەی دوکانی لێفەدوورینەکەی بگوازێتەوە گەڕەکەکەی خۆیان لە تەیراوە، چەندین ساڵ بوو لەناو بازاڕی گەورە شاگردە پەڕەچی بوو. باش دەیزانی ناو بازاڕی گەورە و قەیسەری کێی تێدایە و چیی تێدا دەکرێ! یەک بە یەک قەساب و زێڕنگەر و بەقاڵ و کوتاڵفرۆش و کەبابچی و نەجارەکانی ناو

قـەیسـەری و بازاڕی گـەورەی دەناسی. بە بەڵقـیـسی دایکی یووسفی گوت:

– بەڵقیس، تۆ بیر لە شتێک دەکەیتەوە و من بیر لە شتێکی دیکە..

– تۆ بیر لە چی دەکەیتەوە؟

– من پیـاوی ناو بازاڕم و باشـتـر لە تۆ ئەو پیـاوە خـوێڕی و تۆڕییـانە دەناسم کـە تۆ پێت وایە یووسف لەلایان فـێـری کەبابچێتی و نەجاڕی دەبێت!

– من دەڵێم بەڵکو دەستوپێ سپی دەرنەچێت و بۆ خۆی فێری پیشەیەک ببێت!

جابیر جەنازە دەیزانی لەناو بازاڕ و چایخانە و کووچە و کۆڵانان ، بە ناوی شاگردییەوە چی بە منداڵ و مەزنان دەکرێت، گوتی:

– بەڵقـیس، تۆ تەمـاشـای بکە! یووسف (بە قـوربانی بم) تۆ دیوتە: دەڵێی بووکەشووشەیە! دڵم نایێ لە هەموو جێیەک ببێتە شاگرد! تێگەیشتی!

– ئەدی چی بکا؟

جابیر بەتووڕەییەوە:

– یووسف جوانە.. جوانکیلەیە.

بەڵقیس جەختیی کردەوە:

– ئەدی هەر بە کۆڵاناندا بسووڕێتەوە؛ خوێڕی دەربچێ؟

– بۆ خوێڕی دەردەچێ؟

- منداڵ ئەگەر کارێک نەکا، ناچارە هەر بە کۆڵاناندا بسووڕێتەوە.

- با بێتە دوکان و بەردەستیی خۆم بکا.

- ئەدی یاسینت لەلا نیە؟

- با بە نۆرە بێن.

- دە کەواتە، با یووسف لەلای خۆت بێ و یاسین شاگردی بکات!

جابیر جەنازە، لەناو جێ، عادەتی بوو: کاتێ زۆر تووڕە بووایە، دەیگوت: «عەجەجاااایب!».

- دە باشە، دەی.

- یووسف جوانە، بەڵقیس. دڵم نایە لە هیچ شوێنێک ببێتە شاگرد و تەواو. کوڕەکەی حاجی وەهاب چەخماخچیت بە بیرە چیان پێ کردبوو؟

- پیاوەکە، دەی! خۆت چۆنی بە باش دەزانی، ئەوە بکە!

- بە فێڵی ئەوەی کە بیبەن ئوتوومبیلێکی پێ چاک بکەنەوە، بردبوویانە ناو زوورگەکانی کەندێناوە، لەوێ تێر تێر ئیشی خۆیان لەگەڵ کردبوو و هێنابوویانەوە.. هەڕەشەی ئەوەشیان لێ کردبوو کە لەلای کەس قسە نەکات دەنا دەیکوژن، تا وای لێهات وردە وردە وەستا فیتەرەکەی خۆیشی پێی فێر ببوو. تا لە کۆتاییدا لەژێر وەستاکەی خۆیدا گیرا و هەموو شتێکی بۆ پۆلیس و بۆ دایک و باوکی خۆیشی گێڕایەوە!

- وەیش، چ بێزەوەریت، جابیر. دوور بێ یاخوا. خۆ کفرم نەکرد!

- دە بنوو، بنوو..!

- خەوم لێ ناکەوێ، جابیر.

- بەبیرتە دەمگوت: «یووسف جوانکیلەیە، با نەبێتە شاگرد!

- بەقوربانی بم،. ئنجا خۆ لە کاتی شاگردیدا وای بەسەر نەهات؟! من ناردم بۆ فرنی، بچێ سەموونم بۆ بکرێ (هەی بە قوزەڵقورتم بێ!). ناردم سەموونم بۆ بکرێ.. نەگەڕایەوە..

بەڵقیس خان دەستی کردەوە گریانی شەوانەی خۆی..

29

یاسین، نیوەشەو، خەونێکی ناخۆشی بینی:

کۆمەڵێک خوێڕی و تۆڕی و منداڵباز، بە هەموویان دەورەیان دابوو. سەلیم سارووخ، کە منداڵبازێکی گەڕەکەکەی خۆیان بوو، لێی هاتە پێشەوە و دەستی ڕاکێشا، لەناو منداڵباز و خوێڕییەکاندا قوتاری کرد، ئنجا سواری پاسکیلێکی کرد و پێی گوت:

- بچۆرە چایخانەکەی عومەر پاڵەوان، ئێستا منیش دێمە ئەوێ. ڕاکە!

یاسین لەو دەمەدا یووسفی برای دەبینی هاواری دەکرد:

- یاسین، نەکەی، سواری پاسکیلەکەی سەلیم سارووخ نەبیت!

فیڵت لێ دەکا، دەتبا! سواری پاسکیلەکەی نەبی! دەتبا! دەتبا ئەتکت دەکا! نەکەی سواری پاسکیلەکەی ببی!

یووسف لە خەونەکەی یاسینی برایدا هەر هاواری دەکرد و دەکڕووزایەوە..

30

– خەڵکی هەولێر، کەس کچ و خوشک و ژنی خۆی ناهێنێتە دەرەوە. ئیدی پیاو لەم شارەدا ناچار دەبێ عاشقی هاوجنسی خۆی بێ.

– استغفرالله.. یەعنی چۆن، دختۆر؟

– تۆ ئەمسەر تا ئەوسەری بازاڕی هەولێر تەی دەکەی، ژنێک یان کچێک نابینی.

– ئێ..!؟

– ئەم شارە گەورەیە پیاوێکی تێدا نیە.. کە ژنەکەی خۆی یان کچەکەی خۆی بنێرێتە دەرەوە یان هیچ نەبێ لەگەڵ خۆی بیانهێنێتە دەرەوە.

مام قادری قەیاغفرۆش گوتی:

– ئنجا ئەمە پەیوەندیی بە منداڵبازییەوە چیە؟

دکتۆر زەکەریای کوڕی ئەحمەدئاغای دۆغرەمەچی، کە تازە دکتۆرای لە بواری نژادریی هەناو لە لەندەن هێنابۆوە و عیادەیەکی پزیشکیی لە نزیک دەرمانخانەی شیمال کردبۆوە، بە مام قادری

گوت:

– ئەم بەزمەی منداڵبازی، لە هەولێر، بەرەنجامی ئەم دابڕانەی جنسی نێر و مێیە لە یەکتری.

– چۆن؟

– کچ و کوڕ ئەگەر هەر لە منداڵییەوە بتوانن یەکتر ببینن و چاویان بە یەکتر بکەوێ، یان هیچ نەبێ ئەگەر لە تەمەنی هەرزەکارییەوە بتوانن یەکتر بناسن، ئەوا کەڵکەڵە و هەوەس و ئارەزووی پیاو هیچ نەبێ کەمێک دادەمرکێتەوە و لە هەمان کاتدا پیاو ئەوکاتە باش باش لەوە تێدەگات کە کچ بە مەخلووقێکی جوانتر و شایستەتر بۆ خۆشەویستی بزانێت، لەچاو کوڕ.

مام قادری قەیاغفرۆش، سەری لەم قسانەی دکتۆر زەکەریای کوڕی «ئەحمەدئاغای دۆغرەمەچی» سوڕمابوو.

31

«ڕائید نەعیمی برا هەرە گەورەکەی شێرۆ مەدفەع مەسئوول شوعبەی ئیستیخباراتی مەخمووره، تا ئێستا سێ نۆط الشجاعەی قادسیەی صدامی دراوەتێ و دەستی لەناو حکوومەتدا دەڕوا و پیاوێکی زاڵمە».

یاسین ئەم قسانەی لە دڵی خۆیدا بە خۆی دەگوت و دەترسا. دەترسا لەوەی کە ڕائید نەعیم (سەبارەت بەوەی کە شێرۆی برای

له سۆنگەی یووسفی برای ئەم گیراوە) شەقاوە و شەللاتییەکان هان بدات و ئەمـــیش تووشی چورتمێک بکات، یانیش خـــۆ لە دەســـتی دێ بچێ باوکی بە گـرتن بدات و بڵێ «ئەم عـــائیلەیە عائیدوونن یان پەیوەندییان بە پێشمەرگەوە هەیە..

32

مام جابیری باوکی یووسف بە عەقید عەلیی گوت:

– من بۆ خۆم دەچمە مووسڵ بەدووایدا دەگەڕێم.

– چۆن؟

– خۆم و یاسینی کوڕم دەچین.

عەقید عەلی کەوتە ئامۆژگاریی مام جابیر:

– نەخێر. ئەمە ئیشی خۆمانە. لەم ڕۆژانە دەیدۆزینەوە. غەمتان نەبێ!

– نەخێر.

– چۆن؟

– مەولوود منداڵباز ئەو پیاوە نیە کە ئێمە بۆ خۆمان نەتوانین بیدۆزینەوە.

مەلای مزگەوتی شێخی چۆلی، لەو دەمەدا، بانگی نیوەڕۆی دەدا. لە کەبابخانەکەی «خالید بیریژی» ، مام قەرەی پینەدۆز، وەستا ئەسکەندەری بندیان، لەگەڵ مام بەکری بیرچی دانیشتبوون

نانی نیوەڕۆیان دەخوارد. لە تەنیشتیشیانەوە، عەبد گوڵباع، برای مەولوود منداڵباز، دانیشتبوو ئەویش نانی دەخوارد. گۆرانییەکەی فازڵ عەواد لە تەلەڤزیۆنە ڕەش و سپییەکەوە دادەڕژایە ناو تەقە تەقی قاپ و کەوچک و قسەکانیانەوە:

« لا خەبەر لا

«چەفییە لا

«حامز حلوو   لا شەربەت..

33

- مەولوود باش خۆی قوتار کرد، کاک عەبد!
- دەڵێن «رایکردووە بۆ مووسڵ» ؟
- بەخوا، لە بنی دنیاش بێ، هەر دەیدۆزنەوە.
- باشە، ئەم برا بەدبەختەت بۆچی ئەم بەزمە تەرک ناکا.. کاک عەبد؟
- چی لێبکەم؟ چەندی پێی دەڵێین. فایدەی نیە.
- جارێکیان گوتبووی «پیاو لە ژن بووە، چۆن دەبێ بە لای ژندا بچێتەوە؟».

وەستا ئەسکەندەری بندیان گوتی:

- لا حول و لا قوە الا بالله...

34

عەبد گولّباع، برا گەورەکەی مەولوود مندالّباز، بۆ ئێوارە، لە نادی مەهەندسین لەسەر قومارکردن بوو، بەپەلە نامەیەکی بۆ مەولوودی برای نووسی و دایە دەست مامۆستا مورسەلی برادەری خۆی کە بۆ سبەینێ دەچووە پرسەی خزمێکی خۆی کە لە قادسیەی صدامدا «شەهید» ببوو و تەرمەکەی گەڕابۆوە مووسڵ. عەبد گولّباع لە نامەکەیدا داوای لە مەولوودی برای کردبوو بەهیچ شێوەیەک لە مووسڵ نەمێنێتەوە و بچێت بۆ بەغدا: چونکە پۆلیس ئێستا پێیان زانیوە کە ئەو لە مووسڵە و.. بەدووایدا دەگەڕێن.

35

برا یەکی دیکەی مەولوود مندالّباز، سەعد، لە بانقی ڕافدێنی هەولێر کاری دەکرد، پیاوێکی شیک، هەمیشە گولێکی زەردی لە یەخەی خۆی دەدا. لەناو فەرمانبەرەکانی ئەوێدا، ڕۆژێک تووڕە بوو گوتی:

– نیوەی ئەم هەولێرە مندالّبازن، کەچی تەنیا قسە بەو برا بەستەزمانەی من دەڵێن.. دەیانەوێ تەنیا ئەو بگرن!

– نیوەی ئەم هەولێرە..!؟ کێ مندالّبازە؟!

برا گەورەکەی مەولوود مندالّباز گوتی:

– ئەبوو سوفیانی باوکی معاویەی یەکەمین خەلیفەی ئەمەوییەکان مندالّباز نەبوو ؟

– کێ ؟

– ئەمینی کوڕی هارونە ڕەشیدی خەلیفەی ئیسلام ؟

– کێ ؟!

– سولّتان سەنجاری سەلجوقی.. ! ئەمانە هەموویان مندالّباز نەبوون ؟!

الله وێردی، کە فەرمانبەرێکی تورکمانی بانقی ڕافیدێن بوو، بە چرپە، بە فەرمانبەرە برادەرەکەی خۆی گوت:

– بێوگ قەرداشی، ئۆزدە جەمالسێوان دی!

36

مام قادری قەیماغفرۆش جارێکی دیکەش شاگردەکەی خۆی بانگ کردەوە لای خۆی. پێی گوت:

– وەرە دانیشە، ڕۆستەم.

– بەلّێ.

– تۆ، ئەو بەیانییەی ڕۆژی پێنجشەممە، بە هەمووی پەنجا مەتر لە ڕووداوەکەوە دوور بوویت.

–ئێ ؟!

- له نووکەوە بۆم بگێڕەوە، چۆن بوو!
- گوێ بگره، مام قادر!
- بەڵێ..
- تازه ماست و قەیماغ و شیر و سەرتوومان پێگەیشتبوو، هێشتا سەرفەتاحم نەکردبوو، یەک موشتەریش چیه نەکەوتبووه سەر جاده. گەرد و گوڵی بەیانی بوو، لەناکاو هەر هێندەم زانی ژنێکی عەبا بەسەر نەعرەتەیەکی کێشا و غاری دایه لای من، گوتی:
- وەیش، وەیش.. استغفرالله.
ئنجا لەدووای ئەو کوڕێکی گەنج لەپێش فڕنییەکەی «مەلا چاو به کل» هاواری کرد:
- پۆلیس، پۆلیس.. خەڵکینه!
کاتێ گەیشتمه بەر دەرگای فڕنییەکه، دەرگای ژوورەوەی دادرابۆوه. کوڕه گەنجەکه گوتی:
- له ژوورەوەن، له ژوورەوه..
- کێ؟
- پیاوێکه.. سواری منداڵێک بووه.
گوتم: چیی لێ دەکا؟!
گوتی: چی.. چیی لێ دەکا؟! من به چاوی خۆم دیم. ژنەکەش دیتیانی، بۆیه ئەو غاری دایه لای تۆ و هاواری کرد: استغفرالله..

مام قادری قەیماغفرۆش لێی پرسی:

- منداڵەکە کراس و بێجامەیەکی خەتخەتی نارنجیی لەبەر بوو؟

- دەیگوت: «بێجامەکەیم باش نەدیت، چونکە بێجامەکەی هێنابووە خوارێ، بەڵام کراسێکی سپیی لەبەر بوو».

مام قادری قەیماغفرۆش پرسی:

- ئەو ژنە، منداڵەکەی دەناسی؟!

- دەیگوت: «بیشیبینمەوە نایناسمەوە. ژوورەوە تاریک بوو. نەمتوانی باش بیانبینم کێن؟! بەڵام دەنگیان دەهات، دیتیشمن: پیاوێک بوو بەسەر منداڵێکەوە..». لێم پرسی:

- نەتدەزانی پیاوەکە کێیە؟ کەسێکی چۆنە؟

- نەمدەتوانی پیاوەکە بناسمەوە، بەڵام منداڵەکە دیاربوو جوانکیلەیەکی moوزەرد بوو.

- مووزەرد بوو؟

- بەڵێ.

مام قادر گوتی:

- ئەو وەسفەی ئەو کوڕە گەنجە کردوویەتی، بە هیچ شێوەیەک پێ ناچێ کە ئەو منداڵە یووسفی جابیر جەنازە بێ!

- چۆن؟!

- کوڕەکەی مام جابیر مووزەرد نییە. جگە لەمەش، ئەو، مام جابیر و دایکی دەڵێن «کراس و بێجامەیەکی نارنجیی خەتخەتی

لەبەر بووە».

- نەخێر، ئەو دەیگوت: «ئەو کوڕەی من بینیم، مووزەرد بوو، کراسێکی سپیی لەبەر بوو».

مام قادر لە ڕۆستەمی شاگردی خۆی پرسی:

- ئێ.. پاشان...؟

- پاشان ئیتر، ئەوە بوو: وردە وردە خەڵک لەبەردەم فڕنییەکەدا کۆبوونەوە و پۆلیس هات، چوونە ژوورەوە.. کەسی لێ نەمابوو.

- کەسی لێ نەمابوو؟!

- کەسی لێ نەمابوو.

- چۆن؟!

- نازانم.

- پێشتر تۆ خۆت منداڵەکە و پیاوەکەت لە ژوورەوە بینی؟!

- من نەمدین، کوڕە گەنجەکە و ژنەکە بینیبوونیان.

- ئەدی باشە، پیاوەکە و منداڵەکە چییان لێ هات؟

- نازانم.

- چۆن؟

- پۆلیس هاتن سەروخواری ناو فڕنییەکە گەڕان، نەیاندۆزینەوە. پۆلیسەکان دەیانگوت: بەسەربانەوە غاریان داوە.

- ئا.. ها! سەربانەوسەربان غاریان داوە.

- بەڵێ. هەتا من گەیشتمە بەردەم فڕنییەکە، هیچ کامێکیان لەوێ نەمابوون.

مام قادر، لەناکاو، لە ڕۆستەمی شاگردی خۆی پرسی:

- باشە، ڕۆستەم، تۆ ئەو بەیانییە مەلا چاو بە کلت دیت فڕنییەکەی خۆی بکاتەوە؟

- نەخێر.

- ئەدی کێ هات فڕنییەکەی کردەوە؟

ڕۆستەم گوتی:

- هەموو بەیانییەک کاتێ من دێم قەپەنگی دوکانەکەی خۆمان هەڵدەدەمەوە، فڕنییەکە دەمێکە کراوەتەوە و کەوتۆتە گڕەگڕ. ئیدی نازانم کێ دێ هەموو بەیانییەک دەیکاتەوە.

مام قادر گوتی:

- لەو دەمەدا پۆلیس چییان گوت؟

- سۆراغی خاوەن فڕنییەکەیان دەکرد.

- «مەلا چاو بە کل» ؟!

- بەڵێ.

- چییان دەگوت؟

- دەیانگوت «لەکوێیە؟ دەبێ بیدۆزینەوە!» .

- ئەدی پاشان؟

- کاتێ زانییان «مەلا چاو بە کل» خاوەنی فڕنییەکەیە، گوێم لێ بوو یەکێکیان گوتی «لەوانەیە دەستی شاگردەکانی لەم کارەدا هەبێ» .

- ئەدی خەڵکەکە چییان دەگوت؟

- ئەوانیش هەر ڕایان وابوو کە یەکێک لە شاگردەکان بووە.

مام قادر گوتی:

- پۆلیس نەچوونە سەربان؟

- با. ئەو بەیانییە تا نیوەڕۆ، دوو جاری دیکەش پۆلیس هاتنەوە. چوونە سەربانیش. دیار بوو شوێنپێیان هەڵدەگرتن.

مام قادر پرسی:

- کوڕە گەنجەکە کێ بوو؟

- کام کوڕی گەنج؟

- ئەوەی لەپێش فڕنییەکە ڕووداوەکەی دیبوو.

- دەیانگوت «کوڕی معاون موفیدە» ئەوەی توولەسەگەکەی لەماڵەوە ڕاگرتووە.

- ئەویشیان برد؟

- کێ؟

- کوڕە گەنجەکەی معاون موفید؟

- بەڵێ، بردیان. گوتیان «ئیفادەمان بۆ بدە». ناونیشانی ژنەکەشیان وەرگرت و گوتیان «پاشان دێینەوە بە شوێن تۆدا».

- هیچیان لە تۆ نەپرسی؟

- با.

- گوتت چی؟

- چیم بۆ تۆ گێڕایەوە، ئەمەشم بۆ ئەوان باس کرد.

- تۆ هیچی دیکەت نەدیت؟

- وەکو چی؟

- مەلا چاو بە کل؟!

- کاتژمێر دەوروبەری شەش و نیو دەبوو. پۆلیسەکان ڕاپێچیان کردم بۆئەوەی ماڵەکەیان پیشان بدەم. لەگەڵ پۆلیسەکان چووم بۆ ماڵیان.

- لە ماڵەوە نەبوو؟

- ژنە دراوسێکە دەیگوت: «ئەمڕۆ پێنجشەممەیە، بۆ قوڕئانخوێندن چۆتە سەرقەبران».

37

قادر قیرۆ، خاڵی یووسف، بیست دیناری دابووە حەمید حەڕبە (کە شەللاتییەکی ناو گەراجی تەیراوە بوو؛ ساڵانێکی زۆر بوو برادەر بوون) بۆئەوەی بچێتە مووسڵ و هەفتەیەک بەدووای مەولوود منداڵبازدا بگەڕێ.

باوکی یووسف، بە قادر قیرۆی خاڵی یووسفی گوت:

- منیش پارەم دایە سەمیری کوڕی مام خەلیفەی دراوسێمان، بچێتە مووسڵ و بەدووایدا بگەڕێ!

قادر قیرۆ گوتی:

- چاکت کرد! خۆمان نەیدۆزینەوە، پۆلیس هیچمان بۆ ناکا.

ڕۆژی چوارشەممە، یاسینی برای یووسف، دیسان، لەناکاو، هەستی بە چاوشکاوییەکی توند دەکرد: ڕووی نەدەهات بچێتە مەکتەب. نەچووە مەکتەب: تا نیوەڕۆ لە چایخانەکەی مام عیدۆی ئەوبەری گەڕەکەکەی خۆیان، بەدیار سەما و گۆرانییەکانی «حمدیە صالح و بناتها» مایەوە.. نەشیدەزانی چی بکا!

جار بە جار، غەریب غەریب، غەمگینانە تەماشایەکی منداڵ و مێردمنداڵ و گەنجە دۆمینەچی و ئەزنیفچییەکانی دەوری خۆی دەکرد، پاشان بێهوودە، ڕووی دەکردەوە سەما و گۆرانییەکانی حمدیە صالح و بناتها..

یاسین ئێوارە بە باوکی خۆی گوت:

- بابە، تۆ دەزانی: برا گەورەکەی شێرۆ مەدفەع لە ئیستخباراتە.

- بەڵێ.

- دەڵێن مەسئوول شوعبەی ئەمنی مەخموورە.

- دەزانم. گەوادێکی بەعسیی خوێڕییە. ڕائید نەعیم مووسڵاوی. چیی گوتووە؟

- گوتوویەتی «ئەگەر مام جابیر شێرۆی برام بەرنەدات، کارێک دەکەم کوڕەکەی دیکەیشی بە هەمان دەرد ببەن».

- ڕائید نەعیم ئەمەی گوتووە؟!
- بەڵێ.
مام جابیر گوتی:
- با گوو بخوا بۆ خۆی.

39

یاسینی برای یووسف لە تیپی «سەبعە نیسان»ی گەڕەکی تەیراوە یاریکەری فوتبۆڵێن بوو، فانیلەی ژمارە (٨)ی لەبەردەکرد و هەمیشە لە «شوبە یەمین» گەمەی دەکرد. هەمزە کەنناس سەرۆکی تیپەکەیان بوو، ئاگاداری مەسەلەی یووسفی برای بوو.. ئەو ڕۆژە لەناو چایخانەکەی مام خدر خمچی، کە بارەگای تیپی سەبعە نیسانی لێ ڕاخرابوو، دڵی دەدایەوە:
- یاسین، کوڕی خۆم، ئیشاڵڵا ئیتر یووسفی برات لەم ڕۆژانە دەدۆزرێتەوە.. تۆش ئیدی وەرەوە و دەست بکەوە تەدریبی خۆت.
یاسین، چاوشکاو، بەڵام بێ ئەوەی بهێڵێ ئەم چاوشکاوییەی خۆی وەدیاربخات، گوتی:
- نایەم. چیتر نایەمە تەدریب، کاک هەمزە.
- بۆچی؟
- واز لە تۆپانێ دێنم.
- بەیەکجاری؟
- بەڵێ.

– بۆچی؟
– تۆپانێم تەرک کرد. تەواو.
– بۆچی؟
– مەژغوولم. باوکم بەتەنیایە و دەبێ لەگەڵی بم.
– بەڕاستتە؟
– بەڵێ، چونکە لە دوکـــان، بەتایبــەتی لەم مـــاوەیەدا زۆر پێویستی بە من هەیە.

یاسین ڕۆیشت. کاتێ پشـتی کردە بارەگای تیـپەکەی، قـوڵپی گـریانێکی بەخـوڕ خـەریک بوو قـوڕگی دابگرێ: چونکە دەیزانی جـارێکی دیکە نـاتوانێ «فـانیلە ژمـارە هەشـتـەکـەی جـارانی» بکاتەوە بەر. هەسـتی دەکـرد ئەمـە مـاڵئـاوایی کـردنە لە هەمـوو ئاوات و ئارەزوویەکی ئەم هەرەتەی ژیانی خۆی. حەیف!

یاسین دەڕۆیشت و بەبێ فـرمـێـسک هۆن هۆن دەگـریا. خـۆ بە هەمـان شێوە یووسفی برایشی، هەر سەبارەت بە خۆڕی و تۆڕی و منداڵبـازان بـوو کـە نەیتـوانی – تا ئاخـرین ڕۆژیش – فـێـری مەلەکردن ببێت! فێری زۆر شتی خۆش و جوانی دیکەش..

40

مـام قادری قـەیاغـفرۆش، لەسـەر خـوانی بەیانیـدا، بە ژنەکـەی خۆی گوت:

– جـابیـر جـەنازە، ئەمن و ئیـسـتـیـخبـاراتی بەعس کـوڕەکـەیان

ڕفاندووه. من دڵنیام.

- ئەیەڕۆ، بەڕاستتە؟!

- قورمساغەی، ناوێرێ بڵێ «ئێوەی بەعس کوڕەکەی منتان ڕفاندووە»، دێ دەیەوێ تاوانەکە بخاتە ئەستۆی مەلا چاو بەکلی قەلەندەر.

مام قادری قەیماغفرۆش خۆیشی لای ژنەکەی خۆی نەبووایە، لای کەسی دیکە نەیدەوێرا ئەم قسەیە بکات.

41

جابیر جەنازەی باوکی یووسف چووەوە لای مەریوانی کوڕی معاون موفید، ئەو کوڕە گەنجەی لەگەڵ نەجیبەخانی مام هادی پەڕەشووت، لەبەردەم فڕنییەکەی «مەلا چاو بە کل»، تاقە دوو کەسێک بوون یەکەم جار و پێش هەموو کەسێک بەسەر ڕووداوەکەدا چووبوون و هەموو شتێکیان دیبوو.

جابیر جەنازە ڕووی لە مەریوانی معاون موفید کرد:

- کوڕم، من دەزانم پۆلیس ئیفادەیان لێت وەرگرتووە و ئەوەی دیوتە لای پۆلیس باست کردووە. بەڵام ئەو بەیانییەی ڕۆژی پێنجشەممە، تۆ لە نزیک ڕووداوەکەوە بوویت. تکات لێدەکەم، مەریوان گیان، لە نووکەوە بۆم بگێڕەوە، چۆن بوو؟!

- گوێ بگرە، مام جابیر!

- بەڵێ..

- من بێجامەم لەبەر کرد و لە ماڵ دەرهاتم بچم سەموون بکڕم. ئەو بەیانییە، من یەکەم کەس بووم گەیشتمە بەردەم فڕنییەکە. یەکسەر لەدووای منەوە بە چەند دەقیقەیەک ژنێک هات: ژنی مام هادی پەڕەشووتی دراوسێی خۆتان. ئێمە هەردووکمان، من و خێزانەکەی مام هادی، لەبەردەم فڕنییەکە ڕاوەستابووین بۆئەوەی قەپەنگی فڕنییەکە هەڵبدەنەوە و سەموونمان بدەنێ، لەناکاو دەنگەدەنگێکمان لە ژوورەوە بیست. ژنەکە تەریق بۆوە، گوتی «ئەیەڕۆ» ، پاشان هەر خۆیشی، دانەوییەوە و لەژێر قەپەنگەکەوە تەماشایەکی ژوورەوەی کرد. لەناکاو هەر هێندەم زانی ئەم جارەیان ژنەکە نەعرەتەیەکی کێشا و بە استغفرالله استغفرالله غاری دایە سەر جادەکە!

منیش دووای ئەو بە هەمان شێوە تەماشایەکی ژێر قەپەنگی فڕنییەکەم کرد، دیتم: پیاوێک سواری منداڵێک بووە و.. تەواو. ئیدی ویستم بچم قەپەنگی دوکانەکە هەڵبدەمەوە. کاتێ قەپەنگەکەم هەڵدایەوە، ئەوان یەکسەر غاریاندا.

- غاریان دایە کوێ؟

- غاریان دایە سەرەوە. بە قاڵدرمەکەدا سەرکەوتن.

- ئێ.. پاشان؟

- چوومە سەر جادەکە، هاوارم کرد: پۆلیس، پۆلیس.. خەڵکینە!

کاک ڕۆستەمی شاگردەکەی مام قادری قەیماغفرۆش یەکەمین

کەس بوو بەتەنگمەوە هات. بەڵام کاتێ ئەو گەیشتە بەر دەرگای فڕنییەکە، ئەوان ڕۆیشتبوون. کاک ڕۆستەم فریا نەکەوت هیچ ببینێ. بەڵام من بە چاوی خۆم هەموو شتێکم دیت. ژنەش دیتیانی، بۆیە ئەو غاری دایە لای کاک ڕۆستەم و هاواری کرد.

مام جابیر لە مەریوانی پرسی:

– منداڵەکە کراس و بێجامەیەکی خەتخەتی نارنجیی لەبەر بوو؟

– نەخێر،کراسێکی سپیی لەبەر بوو.

مام جابیر پرسی:

– کوڕی خۆم.. باشە، تۆ یووسفی کوڕی منت نەدەناسی؟! ئایا ئەوەی تۆ دیتت کوڕی من بوو؟ ئاخۆ بە یووسفی کوڕی من دەچوو؟

– نازانم. من ئەو منداڵە بشبینمەوە نایناسمەوە. ژوورەوە تاریک بوو. نەمتوانی باش بیانبینم؛ بەڵام کراسێکی سپیی لەبەردابوو، نەک نارنجیی خەتخەت.

– نەتدەزانی پیاوەکە کێیە؟ کەسێکی چۆنە؟

– نەمدەتوانی پیاوەکە بناسمەوە، بەڵام منداڵەکە دیاربوو جوانکیلەیەکی موزەرد بوو.

– موزەرد بوو؟

– بەڵێ.

– کوڕم، ئەو وەسفەی تۆ دەیکەی، بە هیچ شێوەیەک پێ ناچێ

ئەو منداڵە یووسفی من بێ!

– منیش، لە ئیفادەکەی خۆمدا، هەرگیز نەموتووە یووسفی کوڕی تۆم دیوە. من شتی وام نەگوتووە.

– یووسفی کوڕی من مووزەرد نیە، جگە لەمەش، ئەو بەیانییە، یووسف کراس و بێجامەیەکی نارنجیی خەتخەتی لەبەر بووە.

– نەخێر، ئەو کوڕەی من بینیم، مووزەرد بوو، کراسێکی سپیی لەبەر بوو.

مەریوانی کوڕی معاون موفید بە مام جابیری گوت:

– ئێوە خۆتان لای پۆلیس گوتووتانە کە ئەمە کوڕەکەی ئێوەیە. من نەمگوتووە.

مام جابیر پرسی:

– باشە، کاک مەریوان، تۆ ئەو بەیانییە، یووسفی کوڕی منت لە هیچ شوێنێک لەو ناوە یان لەسەر جادەکەی دەرەوە نەدیت؟

– گوێ بگرە، مام جابیر: من یەکەمین کەس بووم گەیشتمە بەردەم فرنییەکە. کەسم لەوناوە نەدیت، تەنیا مەگەر یووسف پێش من هاتبێت و من نەمدیبێ! بێگومان من هیوادارم ئەو نەبێت. باوەڕیش ناکەم ئەو بێت.

– ئەدی ئەگەر ئەو نەبێت، کوڕی من کوا؟ بۆ نەهاتەوە؟

مەریوانی کوڕی معاون موفید تەماشای خەفەتی سەر ڕوخساری مام جابیری دەکرد، گوتی:

– هەرکە ئیتر وردە وردە خەڵک لەبەردەم فرنییەکەدا کۆبوونەوە

و پۆلیس هات، چوونە ژوورەوە.. ناو فـڕنیـیـەکـە کـەسی لێ نەمابوو.

- تۆ پێشتر منداڵەکە و پیاوەکەت لە ژوورەوە بینی؟

- بینیمن.

- ئەدی باشە، چییان لێ هات؟

- نازانم.

- چۆن؟!

- پۆلیس هاتن سـەروخـواری ناو فـڕنیـیـەکـە گـەڕان، نەیاندۆزینەوە. پۆلیـسـەکـان دەیانگوت: بە قـاڵدرمـەکـەوە سەرکەوتوون. سەربانەوسەربان غاریان داوە.

مام جابیر لەناکاو لە مەریوانی معاون موفیدی پرسی:

- کـاک مـەریوان، تۆ ئەو بەیانیـیـە مـەلا چاو بە کلت دیت فڕنییەکەی خۆی بکاتەوە؟

- نەخێر.

- ئەدی کێ هاتبوو فڕنییەکەی کردبۆوە؟

مەریوان گوتی:

- هەمـوو بەیانییـەک کاتێ من دێم سەمـوون بکڕم، فڕنییـەکە دەمـێکە کـراوەتەوە و کـەوتۆتە گـڕەگـڕ. نازانم کێ دێ هەمـوو بەیانییەک دەیکاتەوە.

مام جابیر گوتی:

- کاتێ پۆلیس هاتن، چییان گوت؟

- سۆراغی خاوەنی فڕنییەکەیان دەکرد.

- مەلا چاو بە کل؟

- بەڵێ.

- چییان گوت؟

- دەیانگوت «لەکوێیە؟ دەبێ بیدۆزینەوە!».

- ئەدی پاشان؟

- کاتێ زانییان کە «مەلا چاو بە کل» خاوەنی فڕنییەکەیە، گوێم لێ بوو یەکێکیان گوتی «لەوانەیە دەستی شاگردەکانی لەم کارەدا هەبێ».

- ئەدی خەڵکەکە چییان دەگوت؟

- ئەوانیش هەر ڕایان وابوو کە یەکێک لە شاگردەکان بووە.

مام جابیر پرسی:

- پۆلیس نەچوونە سەربان؟

- با چوونە سەربانیش. دیار بوو شوێنپێیان هەڵدەگرتن.

- کێی دیکەش لەگەڵ پۆلیسەکان بوو؟

- کاک ڕۆستەمی شاگردی مام قادر.

- ئەویشیان برد؟

- بەڵێ، وابزانم بردیان. گوتیان «ئیفادەمان بۆ بدە». ناونیشانی ژنەکەی مام هادی پەڕەشووتیشیان وەرگرت و گوتیان «پاشان دێینەوە بە شوێن تۆدا».

- هیچیان لە تۆ نەپرسی؟

- با.

- گوتت چی؟

- چیم بۆ تۆ گێڕایەوە، ئەمەشم بۆ ئەوان باس کرد. من تەنیا ئەوەندەم ئاگا لێ بوو.

- تۆ هیچی دیکەت نەدیت؟

-هیچی دیکەی وەکو چی؟

- «مەلا چاو بە کل»؟!

- کاتژمێر دەوروبەری شەش و نیو دەبوو. پۆلیسەکان کاک ڕۆستەمی شاگردەکەی مام قادریان ڕاپێچ کرد بۆئەوەی ماڵی «مەلا چاو بە کل»یان پیشان بدا. کاک ڕۆستەم لەگەڵ پۆلیسەکان چووبوو بۆ ماڵیان.

- لە ماڵ بوو؟

- نازانم.

42

حەمید حەربە، شەللاتییەکەی برادەری قادر قیرۆی خاڵی یووسف، تازە لە مووسڵ گەڕابۆوە. لەناو گەراجی تەیراوە، هێشتا نەگەیشتبوونە ناو چایخانەکە، لە بەردەرگای چایخانەکە بە قادر قیرۆی گوت:

- کوشتوویانە.

- کێیان کوشتووە؟!

- مەولوود منداڵبازیان کوشتووە.
- کێ کوشتوویەتی؟
- نازانم.
قادر قیرۆی خاڵی یووسف لێی پرسی:
- ئەمڕۆ گەڕایتەوە؟
- هەر ئەمڕۆش بیستم. گوتم: «بەڵکو زوو ئاگادارتان بکەمەوە».
قادر قیرۆ ماوەیەک داما، پاشان لە دڵی خۆیدا گوتی: «تۆ بڵێی دەستی مام جابیری تێدا نەبێ!؟».

43

مام قادری قەیاغفرۆش، دووای چەند کاتژمێرێک، بە ڕۆستەمی شاگردی خۆی گوت:
- دەستی مام جابیری تێدایە.
- بۆ دەیکوژێ؟!
- چۆن بۆ دەیکوژێ؟ بۆئەوەی حەیای خۆی بکڕێتەوە، کوڕم.
- ئنجا کێ دەڵێ مەولوود منداڵباز ئەتکەکەی کردووە؟
- ئەدی بۆ غاری دا؟ بۆچی کوژرا؟!
- کەواتە «مەلا چاو بە کل»یان بۆ گرتووە؟
مام قادری قەیاغفرۆش گوتی:

- لەبەرئەوەی تاوانەکە لەناو فڕنییەکەی ئەودا ڕووی داوە.

- ئەمە مانای وایە کە مەولوود منداڵباز لەناو فڕنییەکەی مەلا چاو بە کل کارەکەی کردووە!

مام قادری قەیماغفرۆش داما، گوتی:

- ئاخر منیش ئەمەم بەلاوە سەیرە: مەولوود منداڵباز لەناو فڕنییەکەی «مەلا چاو بە کل»ی قوڕبەسەر چی دەکا بەم سەعات شەشی بەیانییە!؟

ئنجا پاشان گوتی: جێ نەبوو ئەوێندەر نەبێ؟!

ڕۆستەم گوتی:

- باوەڕ ناکەم.

- باوەڕ بە چی ناکەی؟

ڕۆستەم پێکەنی، گوتی:

- باوەڕ بە دوو شت ناکەم.

- یەکەم؟

- کە باوکی یووسف بچێ مەولوود منداڵباز بکوژێت.

- بۆ؟

- چونکە باوکی یووسف باوەڕی وایە کە «مەلا چاو بە کل» کارەکەی کردووە.

- لای تۆ وا دەڵێ؟

- دووەم شتیش: مەولوود منداڵباز چۆن بەبێ ئیزنی خاوەن فڕن منداڵ دەهێنێتە ناو فڕنەکەوە بۆ کارێکی ئاوها؟!

مام قادر لە ڕۆستەم تووڕە بوو:

- هەتیـو، یەعنی تۆ پێت وایە کە دەستـی مەلاش لە کـارەکەدا هەیە؟!

- نا، استـغفـرالله.. بەڵام منیـش لەوە تێ ناگەم: مـەلا چاو بە کل چۆن ئاگـــای لەوە نەبووە کــە کـــاتژمـــێـــر شــەشی بـەیانی منداڵبازێک بێت لەناو فڕنییەکەی ئەودا، خۆی بۆ منداڵی خەڵک دانووسێنێت و ئەتکی بکات؟!

مام قادر لەناکاو پرسی:

- شاگردەکەی «مەلا چاو بە کل» ئیفادەی چیی داوە؟

- دوێنێ ئەویشیان گرتووە؟

- نازانی ئیفادەی چیی داوە؟!

- ئاگام لێ نیە.

44

یاسین، نیوەشەو، خەونێکی ناخۆشی بینی:

دیســان کـۆمـەڵێک خـوێڕی و تۆڕی و منـداڵبــاز، بە هەمـوویان دەورەیان دابوو. ئەم جـارەیان تاهیـر تەسـبیـح، کـە منداڵبــازێکی گـەڕەکەکەی خـۆیان بوو، لێی هاتە پێشـەوە و دەسـتی ڕاکـێشــا، لەناو منداڵبــاز و خـوێڕییـەکـاندا قـوتاری کـرد، ئنجـا سـواری پاسکیلێکی کرد و پێی گوت:

– بچۆ چایخانەکەی عومەر پاڵەوان، ئێستا منیش دێمە ئەوێ.
ڕاکە!

یاسین لەو دەمەدا یووسفی برای خۆی دەبینی هاواری دەکرد:

– یاسین، نەکەی سواری پاسکیلەکەی تاهیر تەسبیح بیت! فیێڵت لێ دەکا، دەتبا! سواری پاسکیلەکەی نەبی! دەتبا! دەتبا ئەتکت دەکا! نەکەی سواری پاسکیلەکەی ببی!

یاسین، ئێوارەی سبەینێ، بە بەردەم حەمام مورادا دەگەڕایەوە ماڵ، لەناکاو دیسان چاوی بە عەریف عیسا کەوت. بەڵام ئەم جارەیان، یاسین لە بەردەم حەمامەکەدا کەمێک ترسا: چونکە تەنیا بوون و کەمێکیش دنیا تاریک داهاتبوو:

ئەم عەریف عیسایە ئێواران لە بەردەم حەمامەکاندا ڕادەوەستێت و چاو دەگێڕێ. یاسین باش دەزانێ: منداڵبازە و پیاویش دەخاتە سەر خۆی. زۆر سەیرە!

یاسین لە دڵی خۆیدا گوتی: «عەریف عیسایەکی منداڵباز لە پۆلیسخانە بێت و لە مەسەلەی برای من بکۆڵێتەوە؟!».

یاسین پێی سەیر بوو: پۆلیس خۆی منداڵباز و دوودەرکی بێت!

پۆلیسێکی منداڵبازی دوودەرکی،بۆ خۆی لەناو مەخفەری پۆلیس، دۆسیەی منداڵە ئەتک کراوەکان لە ژوورێکەوە بباتە ژوورێکی تر، تەنانەت لەوانەیە سەرپەرشتیی حوکمدان بەسەر تاوانەکەشدا بکات. زۆر سەیرە!

45

سەمیری کوڕی مام خەلیفەی شەربەتفرۆش، لە ماڵی مام جابیری باوکی یووسف دانیشتبوو، هەر چاوەڕێی مام جابیری دەکرد. نەهاتەوە. لە کۆتاییدا، تەحەممولی نەما، بە دایکی یووسفی گوت:

- پلکە بەڵقیس چیت لێ بشارمەوە!

- بۆچی؟

- بە مام جابیر بڵێ: مەولوود منداڵباز کوژراوە.

- ئەیەڕۆ، چۆن؟! کێ کوشتویەتی؟

- نازانم. لە مووسڵ کوشتوویانە. ئەوەندەی پێ بڵێ!

سەمیری کوڕی مام خەلیفە کە گەیشتە لای دەرگا، گوتی:

- بە باوکی یووسف بڵێ کە ئەمڕۆ تازە لە مووسڵ گەڕاومەتەوە.

کاتێ سەمیری مام خەلیفە دەرگای داخست، دایکی یووسف کەمێک داما، پاشان بە ترسێکەوە لە دڵی خۆیدا گوتی: «تۆ بڵێی دەستی جابیری تێدا نەبێ!».

46

ئەم پاش عەسرە، بەڵقیس خانی دایکی یووسف، لەژێر دارمێوەکەی ناوەڕاستی حەوشەکەیان، چارۆگەیەکی سپی

بەســەریەوە، تەسـبـیـحـێکی ســەد و یەک قلی بەدەســتــەوە، دانیـشـتـبـوو.. دەوراندەوریشی هەمـووی ژنی گـەڕەک: سـەفـیـەت خـانی مـام خـەلیـفـەی شـەربەتفـرۆش، دایزە ویدادی ژنی مـەلۆ خەنجەرچی، ئامـینە دوندوک سۆری ناتری حەمام شـیفا، لەگەڵ ئەبلـە سـەمـیـرەی ژنی کـاکل بنجـووی دراوسـێـیـان.. هەمـوویان، دەتگوت لە پرسەیەک دانیشتوون، دانیشتبوون و دڵیان دەدایەوە.

بەڵقـیس خان، دەسـتی چەپی لەسەر ئەژنۆی جەیرانی خـوشکی گەورەی، بە دەستی راستیشی لە چۆکی خۆی دەدا و دەلالایەوە:

– ویـش.. بـاشــــە، هەر هیـچ نـەبێ: بـگـەڕێـتــــەوە! هیـچ نـەبێ بیگەڕێننەوە! یووسفی من لەکوێیە، خوایە؟ لە چاوان کوێر بم..

47

قــادر قــیــرۆی خـاڵی یـووسف دەیزانـی مـام جـابیــری زاوای، لێفەدروویەکی بەلەنگازە، دەستی کورتە و لەو ماوەیەدا پارەیەکی زۆری سـەبارەت بە بزربوونی یـووسف خـەرج کـردووە، هەمـان پاش عـەسر، بێ ئەوەی لە دەرگا بدات، چووە ژوورەوە و بەڵقیس خانی بانگ کـردە ژوورێکەوە و مـەردانە حەفـتا دیناری خسـتـە دەست بەڵقیس خانی خوشکی و گوتی:

– بەڵقیس ئەو برە پارەیەم لێ قبووڵ بکە!

بەڵقیس خان گوتی:

– جابیر قبووڵی ناکا، قیرۆ.

- چۆن؟

- لێم تووڕە دەبێ و دەشتداتەوە. وەری ناگرێ.

گوتی:

- باشە، قەیناکە؛ هەڵیدەگرم: ئیشاڵڵا جەژنی داهاتوو بۆ یووسف بە کورتەک و شەڵوارێکی تازەی دەدەین.

بەڵقیس قیرۆی برای ماچ کرد و چاوەکانی پڕ بوون لە فرمێسک:

- ئیشاڵڵا.

48

مام قادری قەیماغفرۆش، لەسەر خوانی ئێوارە دانیشتبوو، بە ژنەکەی خۆی گوت:

- دەڵێن پیاوێک لە گەڕەکی باداوان، پێرێ شەو، کوڕەکەی خۆی سەربڕیوە و چوویشە خۆی تەسلیمی پۆلیس کردووە و گوتوویەتی «کارێکی ئاوهام کردووە».

- استغفرالله، پیاوەکە. چۆن؟ لەسەرچی؟

مام قادری قەیماغفرۆش گوتی:

- کوڕەکەی قووندەر بووە. لەسەر کارەکە گرتوویەتی و زانیویەتی چیی کردووە.

- هەر سەری بڕیوە؟!

- هەر سەری بڕیوە. سەری کوڕەکەی خۆی بڕیوە.

نزاری کوڕە پارچەڵەکەی مام قادری قەیماغفرۆش کە برادەر و هاوزای یووسف بوو، بۆ شەوەکەی، خەونێکی ناخۆشی بینی: «خەلیل پاسکیلچی» و «عوسە کەڕ» و «کەریم کەنناس».. بە هەر سێکیان، لەناو بەستەکەی ژێر پردی سەیداوە، پەلکێشیان دەکرد و دەیانویست بیبەنە ناو تاریکییەکە. نزاریش هەر هاواری دەکرد و کەس نەدەگەیشتە فریای. مام قادری قەیماغفرۆش دیسان لەگەڵ هاوار و لاڵانەوەی کوڕەکەی خۆی خەبەری بوویەوە:

- لا حول و لا قوە الا باللە..

49

دایزە ویدادی ژنی مەلۆ خەنجەرچی، بە ئەبلە سەمیرەی ژنی کاکل بنجووی دەگوت:

- گۆزم کۆر ئۆڵسن، یووسف نە گوزەل ئۆغلانیدی!

- ویش..

جەیرانی پووری یووسف، بەم قسەیە، یەکسەر جەرگی بووە ئاو، بە چمکی کراسەکەی فرمێسکەکانی خۆی سڕییەوە:

- «جوانی» سەرت دەخوا.. خوشکم.

50

یاسین، ئەو ئێوارەیە، بۆ تۆژینەوە لە مەسەلەی یووسفی برای، لەناو مەخفەری تەیراوە، لەناکاو دیسان چاوی بە عەریف عیسا کەوتەوە.

ئەو عەریف عیسایە، زۆربەی ئێواران لە بەردەم دەرگای حەمام موراد ڕادەوەستێ و خەڵک دەڵێن «منداڵبازە و پیاویش دەخاتە سەر خۆی». زۆر سەیرە! یاسین لە دڵی خۆیدا دەیگوت: «عەریف عیسایەکی منداڵباز لە پۆلیسخانە بێت و لە مەسەلەی برای من بکۆڵێتەوە؟!». عەریف عیسا لێرە چ دەکا، خوایە! یاسین پێی سەیر بوو: پۆلیس خۆی منداڵباز و دوودەرکی بێت! یاسین پێی سەیر بوو: پۆلیسێکی منداڵبازی دوودەرکی دۆسیەی برا لاقەکراوەکەی لەم ژوورەی مەخفەرەوە بباتە ئەو ژوورەی دیکە و تەنانەت لەوانەیە سەرپەرشتیی حوکمدان بەسەر تاوانەکەشدا بکات..! سەیرە!

51

عوسە کەڕ و تاهیر تەسبیح و جەمیل دۆخین، لە چایخانەکەی «مام نیعمەتی کۆترباز» کە دەیڕوانیە بەرامبەر مزگەوتی شێخی چۆلی، بەدیار سەما و گۆرانییەکانی سەمیرە تۆفیقی تەلەڤزیۆنە ڕەش و سپییەکەوە دانیشتبوون: گەمەی ئەزنیفیان دەکرد، دووکەڵی جگەرەیان بە با دەدا و باسیان لەوە دەکرد کە هەر

یەکەیان بۆ یەکەمین جار کەی بوو تامی سمت و کەفەڵی منداڵیان کردووە. عوسە کەڕ گوتی:

- ئەوکات تەمەنم هەژدە ساڵ بوو. ڕاستییەکەی: هەستم دەکرد ئەم ژیانە حیزە شەڕێکی توندە لەنێوان خەڵکی گەورە و خەڵکی منداڵ. هەفتەی دوو سێ ڕۆژان دەچووینە مەلعەبەکەی کووران لەسەر ڕێگای عەنکاوە بۆ فوتبۆڵێن. بەبیرتە عوسە؟ هەندێ ئێوارەش هەر لە چایخانەی ئەتڵەسی خۆمان لە خانەقا دادەنیشتین. خەڵکی گەورەی وەک عەریف عیسا و سەلیم سارووخ و قادر قیمەکێش بەردەوام مرخییان لە منداڵی وەک من و تۆ خۆش کردبوو. خوا خوایان بوو کوڕێکی جوان بێتە ناویانەوە و بیکەنە قلی خۆیان.

- تۆش ئیدی، منداڵێکی جوان بووی.

- ئیدی ژیان ئەو زۆرانبازییەی نێوان گەورەکان و منداڵەکان بوو: یان دەبووایە ببمە «قلێک» یانیش دەبووایە بێمە ریزی پیاوان و خۆم قوتار بکەم.

تاهیر تەسبیح گوتی:

- بێگومان چارەسەری دووەم خۆشتر بوو.

ئنجا گوتی:

- منیش، دەزانی بە کێ دەستم پێ کرد؟

- بە کێ؟

- «نەجۆ».

- «نەجۆ نازدار» ؟

هەر سێکیان دایانە قاقای پێکەنین.

- بەختت هەبووە هەی غەددار.

- نەجـۆ نازدار یەکـەم قـل بوو لە ژیانمدا، بەڵام شـتـی وا خـۆش نابێتەوە لە هەموو دنیا.

عوسە کەڕ هەپ بەیازێکی فڕێ دا، گوتی:

- نەجۆ پێشتر کۆنەچاڵی سەلیم ساڕووخیش بووە، گیانە.

- بەڵام لەناو کـچـانت دانابا، فـەرقت پێی نەدەکـرد. ئنجـا چەندیش خۆشی دەویستم!

- بەڕاستتە؟

- هەمـوو جـار پێی دەگـوتم «جـەمـیل، تۆ ئەگـەر دەستت بگاتە کچێک، دڵنیام واز لە من دەهێنی. وا نیە؟». منیش دەمگوت «هەرگیز». دەیگوت «بەخوا زۆر دەترسم ئەگەر کچێک یان ژنێکت دەست بکەوێ، واز لە من بێنیت!». منیش لەو کـاتانـەدا لە دڵی خۆمدا دەمگوت «ئنجا کوانێ لەم شارەدا کچ؟ لەکوێ؟».

لەم کـاتەدا تاهیر تەسـبیح ویسـتی لە نۆرەی خـۆیدا قسـە بکا، جەمیل دۆخین ڕێی قسەی گرت و گوتی:

- تۆ، هیچ قسە مەکە!

لەگەڵ عوسە کەڕ دەستیان کردە پێکەنین؛ عوسە کەڕ گوتی:

- تۆ بابەلباب بۆت ماوەتەوە. دەرانین.

- ئەوەی تۆ.. ویراسییە.

بەڵقیس خان دەلاڵایەوە و بە فەهیمەخانی ژنی تۆپپاڵ جەلال بەزازی دەگوت:

- لە چاوان کوێر بم، وەیش.. یووسف تێر بۆنی منداڵیی خۆی نەکرد. بە باوکی دەگوت «بابە بچمە مەسبەح؟» باوکی دەیگوت «مەسبەح منداڵبازی لێیە، کورِم، نەچی!»؛ بە باوکی دەگوت «بابە بچمە سینەما؟» باوکی دەیگوت «سینەما منداڵبازی لێیە، کورِم، نەچی!»؛ بە باوکی دەگوت «بچمە مەلعەب؟» باوکی دەیگوت «مەلعەب منداڵبازی لێیە، کورِم، نەچی!»؛ بە باوکی دەگوت «بابە بچم خۆم فێری پاسکیل هاژووتن بکەم؟» باوکی دەیگوت «ناوپاسکیلچییان منداڵبازی لێیە، نەچی، کورِم!». وەیش..! ئەم ژیان و ئەم دنیایە لەو یووسفە بەستەزمانەی من حەرام ببوو، ئنجاش..

فەهیمەخانی ژنی تۆپپاڵ جەلالی بەزاز لەگەڵ بەڵقیس خان هۆن هۆن دەگریا:

- ولاتی ئێمە ئشتەم ئاوهایە بەڵقیس خان.. منداڵ لە شاری ئێمە بۆیە فێری هیج نابن. بەخوا منداڵی منیش، باوکیان ناهێڵێ لە کونی ژوورەوە بێنە دەرەوە.

یاسین، ئەو شەوە، خەونێکی عەنتیکەی دیت:

یاسین ببووە فریشتەیەک و دەفڕی. هەر بە ئاسمانەوە باڵەکانی لێک دەدا. تا وردە وردە گەیشتە سەر گەڕەکی تەعجیل (ئەو گەڕەکەی کە هاوڕێکانی خۆی و منداڵی دیکەش، لەبەر سەلیم سارووخ نەیاندەوێرا بەشەوان تەنانەت پێنج دەقیقەش چیە لە ماڵ بێنە دەرەوە و پیاسەیەک لەناو جادە بکەن). چووە سەر گەڕەکی خانەقا (ئەو گەڕەکەی کە هاوڕێکانی خۆی، لەبەر کەریم کەرگێ نەیاندەوێرا تەنانەت بۆ جارێکیش بچنە سینەما حەمڕا و فلیمێکی شەمشوون یان ڕینگۆ تەماشا بکەن). چووە سەر گەڕەکی ناوقەسران (ئەو گەڕەکەی کە هاوڕێکانی خۆی، لەبەر عوسە کەڕ نەیاندەوێرا بچنە چایخانەیەک دانیشن دەستێک دۆمینە بکەن).

یاسین، هەر بە ئاسمانەوە، لەبەر دەرگای ماڵی هەر یەکێک لە هاوڕێکانی خۆی، باڵەکانی خۆی لێک دەدا و یەک یەک لە دەرگای ماڵی هەموویانی دا. هەموویانی بانگ کرد. هەموویانی کۆکردەوە: لە چایخانەکەی مام عیدۆی مێردی ئیسپۆکی پووری خۆی، کە عادەتی بوو تەنیا لەوێ بوێرێ دانیشێت، دانیشتن.

یاسین دەیدیت: سبحان الله، هاوڕێکانیشی، لەناو چایخانەکەدا، هەموویان وەک خۆی، باڵیان لێ ڕووابوو. تەنانەت پۆلیسەکانیش - کە لەبەردەرگا پاسەوانێتیی ئەوانیان دەکرد،

باڵیان لێ ڕووابوو.

لەناو چایخانەکە، پێش ئەوەی یاسین دەست بە قسان بکات، چەند فریشتەیەک، باڵدار، سمێڵ تۆپ، هاتن دەمانچە و فیشەگ و چەقۆ و دامربۆکس و قامە و خەنجەریان بەسەر یاسین و هاوڕێکانی دابەش کرد. ئنجا یاسین دەیویست بەرامبەریان بکەوێتە قسە و پێیان بڵێ:

- برادەران، ئێمە لێرە کۆبووینەتەوە بۆئەوەی دژی منداڵبازەکان بجەنگین و لەناویان ببەین..

دیتی: برادەرێکی زۆر نزیکی خۆی، نەوزاد تیرۆگ (کە شەوێکیان باوکی ئەو نەوزادە بە تیرۆگ نەوزادی لە ماڵەوە ڕاو نابوو - بۆیە ناویان نابوو نەوزاد تیرۆگ) تیرۆگێکی درێژی ئەستوور بەدەستەوە، لە ناوەڕاستی هەموو برادەرەکانی ڕاوەستابوو، گوتی:

- ئێمە نەک تەنیا منداڵبازەکان، بەڵکو پێویستە هەموو خەڵکی گەورە (پیاوەکان) لەناو ببەین و بیانکوژین.

سەربەست، کە پۆلی چوارەمی ئامادەیی بوو و جارێکیان لەناو مەسبەحی ئیدارەی محەللی، شەفیق شەللاتی چووبوو بێحامەکەی هێنابووە خوارەوە و ویستبووی ڕایکێشێتە ژوورێکەوە و هەر بۆیەش لەو ڕۆژەوە مەسبەحی تەرک کردبوو و نەیتوانیبوو فێری مەلە ببێت، بە سەرسوڕمانەوە گوتی:

- هەموو پیاوەکان؟!

- بەڵێ هەموو پیاوەکان. چونکە هەموو خەڵکی گەورە بەرامبەر ئێـمـەی منداڵ تاوانبـارن. هەمـوو خـەڵکی گـەورە بەرامـبـەر چارەنووس و داهاتووی ئێمەی منداڵ گوناهکار و بەرپرسیارن.

کارزان لە هەموویان بچووکتر بوو، کوڕە دەوڵەمەندێکی گەڕەکی ناوقـەسـران بوو، لە ترسی حـەمـیـد حـەربە- کـە هەمـیـشـە لە چایخانەکەی بەرامبەر خەلیل پاسکیلچی دادەنیشت - هەرگیز نەیدەوێرا بچێتە لای خەلیل پاسکیلچی و پاسکیلێک بۆ خۆی بەکرێ بگرێت بۆئەوەی خۆی فێری هاژۆتنی پاسکیل بکات، لە نەوزاد تیرۆگی پرسی:

- یەعنی باوکی خۆشمان؟

- بەڵێ، باوکی خۆشمان. مامەکانمان، خاڵۆکانمان، تەنانەت برا گەورەکانیشمان..

فەرەیدوون کە تا ئەوکاتەش هەر باسی دەکرد جەمیل دۆخین و مەجید مزەڵڵی وازی لێ ناهێنن، گوتی:

- بۆچی؟ خۆ ئەوان منداڵباز نین؟!

نەوزاد تیرۆگ گوتی:

- ئەو پیاوانە، ئەو گەورانە (باوکمان، خاڵمان، مامەکانمان..) ئەوانەی منداڵبـاز نین، خـەتای ئەوانە کـە ناتوانن ئەو منداڵبازانەمان لەکۆڵ بکەنەوە. خەتای ئەوانە کە دەمانخەنە ناو ئەو منداڵبازانەوە. خەتای ئەوانە کە نایانەوێ لەدەست ئەو هەموو منداڵبازانە بمانپارێزن. ئەو خەڵکە گەورانەن کە بوونەتە هۆی

بەدبەختیی ئێمە و دەردەسەرییەکانمان.

سالار، کوڕە فەرمانبەرێک، تەمەنی پازدە ساڵ، دوو جاران لەدەست کەریم کەرگێ غاری دابوو، بۆچوونەکەی نەوزاد تیرۆگی پەسەند کرد و گوتی:

– بەڵێ، هەموو پیاوە گەورەکان، باوکەکانمان، مامەکانمان، خاڵەکانمان.. چونکە ئەوانن «کە بەو بچووکی و بێ تواناییەی خۆشمانەوە» دەماننێرن بچین لە کارگەکاندا کاربکەین، دەماننێرن لەسەر جادەکان، لەناو چایخانەکاندا گوڵەبەڕۆژە و بنێشت بفرۆشین و بۆیاغچێتی بکەین، لە دوکانی خوێڕی و توێڕی و منداڵبازەکاندا دەمانکەن بە شاگرد.. ڕۆژانە و قازانجەکانیشمان بۆ خۆیان دەیخۆن.

ئنجا «ئیبۆ» بە هەمان شێوە پەسەندی بۆچوونەکانی ئەوانی کرد و گوتی:

– بەڵێ، ئەو خەڵکە گەورانەن کە بوونەتە هۆی بەدبەختیی ئێمە و دەردەسەرییەکانمان.

– بەڵێ، ئێمە پێویستە ئەم شۆڕشە دژی هەموو پیاوەکان و گەورەکان بکەین، بەڵام پێویستە لەسەرەتادا بە منداڵبازەکان دەست پێ بکەین.

فەرەیدوون پرسی:

– چۆن دەست پێ بکەین؟

– بیانکوژین.

- تۆڵەی هەموو منداڵێکی ئەتککراویان لێ دەکەینەوە.
- تۆڵەی هەموو منداڵێکی لاقەکراویان لێ دەکەینەوە.
- ورگی هەموویان هەڵدەدڕین.
- هەموو شتێکمان هەیە: دەمانچە، فیشەگ..
- بە چەقۆ..
- بە خەنجەر..
- بە قامە..
- لە ماوەی یەک هەفتەدا هەموویان لەناودەبەین.
- ئیتر ئەم شارە لە منداڵباز پاک دەبێتەوە.
- ئیتر لەمەودووا بە ئارەزووی خۆمان دەتوانین بچینە سینەماکان..
- ئیتر لەمەودووا بەوپەڕی سەربەستییەوە دەوێرین بچینە چایخانەکان..
- ئیتر لەمەودووا دەتوانین بێ ترس تا نیوەشەویش لە دەرەوە بمێنینەوە..
- ئیتر لەمەودووا شەو ژیانی تێدا دەژێتەوە؛ هەموو ئێوارەیەک تەنانەت تا نیوەشەوانیش بازاڕ و شەقامەکان زیڕەوشان دەبنەوە؛ ژیان بەناو شەویشدا دەست پێدەکاتەوە..
- ئیتر دنیا دەبێتە دنیای پاکی منداڵان..
- ئیتر دنیا دەبێتە دنیای خەڵکی پاک و بێگوناح و سادەی وەکو خۆمان.

- بژی مندالْ!

- بمرێ مندالْباز!

لەناو چایخانەکە، مندالْەکان، هەر یەکە و چەقۆیەک یان دەمانچەیەک یان خەنجەرێک بەدەستەوە، هەموویان یەک بە دەنگ هاواریان دەکرد:

- بژی مندالْ!

- بمرێ مندالْباز!

لەو هاتوهاوارەدا بوو، یاسین لە خەونەکەی بێداربووەوە. کاتێ هەلْسایەوە، لە سەربانە فێنکەکەی مالْی خۆیاندا عارەقەیەکی خەستی کردبوو. دلْی تەپ تەپ لێی دەدا. لەناکاو کە ئاوڕی لای دەستەچەپی خۆی دایەوە، دیتی: باوکی، لەژێر لێفەیەکی ئەستووردا هێنکەهێنکی پێ کەوتووە و «مەژغوولە».. ئەژنۆی دایکی خۆیشی بینی: ڕووت.. هەلْدەلەرزی.

54

جەمال سێوان ئامۆزای جابیر جەنازە بوو، لەناو چایخانەکاندا لەگەلْ مندالْبازەکانی گەڕەکی تەیراوە و خانەقا هەلْسوکەوتی زۆری هە بوو.

بەلْقیس خان، ئەو شەوە، کە لەگەلْ مام جابیری مێردی بەدیار تەلەڤزیۆنەوە دانیشتبوون تەماشای «صور من المعرکە»یان دەکرد،

به نووزەیەکی بریندارەوە بە مێردە کلۆڵەکەی خۆی گوت:

- جابیر بۆ ناچیتە لای جەمال سێوانی بنعامی خۆت و پرسیارێک لە ئەویش بکەی؟

- پرسیاری چیی لێ بکەم؟

- چووزانم. ئەو لەگەڵ ئەم خوێڕی و تۆڕیبیانە زۆر هەڵدەستێ و دادەنیشێ. بەڵکو خەبەرێکی لە شتێک هەیە!

لەو دەمەدا یاسین هاتە ژوورەوە:

- لای عەقید عەلی دێمەوە.

- چیی تازە هەیە، کوڕم؟

یاسین گوتی:

- شێرۆ مەدفەعیان بەرداوە.

باوکی یووسف تووڕە بوو، هەستایە سەر پێ:

- ئەوە برا ئیستیخباراتە خوێڕییەکەی واسیتەی بۆ کردووە!

دەستی دایە کورتەک و شاڵوارەکەی، خۆی کۆکردەوە بچێتە مەخفەری تەیراوە:

- چۆن دەبێ بەربدرێ؟!

خەریک بوو هاوار بکا:

- ئەدی نابێ بزانین ئەم منداڵە بەستەزمانەی ئێمە لەکوێیە و کێ ڕفاندوویەتی؟

55

ڕۆستەمی شاگرد لە مام قادری قەیاغفرۆشی پرسی:

- دەڵێن شێرۆ مەدفەع بەردراوە؟!

مام قادر گوتی: «ئەم بەردراوە و قەحپەدایکەکەی دیکە لە مووسڵ کوژراوە و...»

- وردە وردە قوڕەکە بۆ مەلای بەستەزمان خەست دەبێتەوە.

مام قادری قەیاغفرۆش گوتی:

- خوانەکا. خوا پشتی بێ گوناهان بەرنادا.

ڕۆستەمی شاگرد لە مام قادری پرسی:

- ئەرێ ئەو پیاوە کێیە، ناوی چیە؟

- کێ ناوی چیە؟

- ئەوەی کوڕەکەی خۆی کوشتووە؟

مام قادر گوتی:

- ئاخر ئەو بوو گووی کردە ئیشەکە.

- ناوی چیە؟ کێیە؟

- مام شەریف، مام شەریفی چایچیی ناو گەراجە کۆنەکە.

- دەڵێن خۆیشی خۆی تەسلیم کردۆتە پۆلیس؟

- بەڵێ. بەڵام دووای ئەوەی چۆتە مووسڵ مەولوود منداڵبازیشی سەربڕیوە.. ئنجا.

- خۆی دانی پێدا ناوە کە مەولوود منداڵبازی کوشتووە؟

- بەڵێ. چووە گوتوویەتی «ئەو مەولوود منداڵبازە بووە کە

کوڕەکەی منی ئەتک کردبوو».

ڕۆستەم گوتی:

- کەواتە مەولوود منداڵبازیان بەخۆڕایی لە مەخفەری پۆلیسی تەیراوە تەوقیف کردبوو.

مام قادر گوتی: چۆن بەخۆڕایی؟

- مەبەستم: دەستی مەولوود مەنداڵباز لە کارەکەی یووسفی کوڕی مام جابیردا نەبووە.

-بەڵێ، بەڵام ئەو.. کوڕەکەی مام شەریفی ئەتک کردبوو.

- لە خۆی بە شک بووە، بۆیە زندانی شکاندبوو و غاری دابووە مووسڵ.

مام قادر گوتی:

- عەمری نەمێنێ. هەر لەناو زینداندا بمایەتەوە، باشتر بوو.

مام قادری قەیاغفرۆش، بۆ نیوەڕۆ کاتێ گەڕایەوە ماڵ، خەریک بوو لە داخان شێت ببێ، لەسەر خوانی نیوەڕۆ بە ژنەکەی خۆی گوت:

- مەولوود منداڵباز لە مووسڵ کوژراوە .. شێرۆ مەدفەع بە واسیتەی برا ئیستیخباراتەکەی بەردراوە .. وەڵحاصل قوڕەکە بۆ «مەلا چاو بە کل»ی بەستەزمان خەست بۆتەوە.

ژنەکەی، هەموو جارێک لەم کاتانەدا، تەنیا هێندەی پێ دەکرا بڵێ:

– وەیش..!

مام قادر بەئەسپایی ڕووی کردەوە ژنەکەی:

– ئەم حزبی بەعسە وێرانی کردین. بەخوا حزبی بەعس دەیەوێ ئابڕووی مەلاکانیشمان ببا. هەر خۆشیانن یووسفی کوڕەکەی جابیریان ڕفاندووە. ئەمن مردوو، ئەتۆ زیندوو! هەر دەردەکەوێ.

56

– ئۆف، یووسف، کوێراییم دایە!

ڕۆژێک هاتەوە ماڵ، دەگریا، گوتی «دایە..». گوتم: «گیانی دایە؟». گوتی: «ئەمڕۆ، دوو ئیستیخباراتی پیاوی حکوومەت لەناو جادە ڕایانگرتم، داوای هەویەیان لێ کردم. منیش هەویەم پێ نەبوو. گوتیان:

– لێش ما تشیل هەویە؟.

منیش گوتم: ئانی نسێت ئەشیل هەویە.

ڕەشە قوتەکەیان گاڵتەمی پێکرد، گوتی:

– نسێت تشیل هەویە؟

گوتم: ئی. نسێت. بەس باکر ئەشیل هەویە.

ئەمنەکەی دیکە، ئەسمەرێکی قەڵەو بوو، گوتی: – یەعنی باکر تشیل هەویە؟

منیش گوتم: ئی.. باکر ئەشیل.

ڕەشە قوتەکە، گوتی: تشیل؟

گوتم: ئی.. ئەشیل.
ئەم جارە ئەمنە ئەسمەرە قەڵەوەکە دیسان لێمی پرسییەوە:
- تشیل.. ها؟
گوتم: ئی.. ئەشیل.
دیسان گوتی: تشیل؟
منیش نەمدەزانی گاڵتەم پێ دەکەن و پێم ڕادەبوێرن، گوتم:
- ئی.. ئەشیل.
پاشان ئەمنە قەڵەوەکە گوتی:
- یەعنی ئینتە تگدەر تشیل؟
گوتم: ئی.. ئەشیل.
- تشیل؟
- ئی، ئەشیل.
هەردووکیان پێدەکەنین و نەمدەزانی پێم ڕادەبوێرن.
پاشان ڕەشە قوتەکە لێمی پرسی:
- تجی مەعانا تشیل ئیلنا؟
منیش گوتم: وێن؟
گوتی: نرووح. عدنا مەکان.
منیش گوتم: وێن نرووح؟
گوتی: ئینتە تشیل و ما عەلێک.
کاتێ ئاوهای گوت، ئنجا تێگەیشتم. گوتم:
- ئەنا باکر ئەشیل هەویە!

کەچی ڕەشە قوتەکە گوتی:

- لەعد تەعال ئینطینە نێچە و بەعد ما نطلب هەویە مننەک.

منیش خۆم وا پیشان دا کە عەرەبییەکە باش تێنەگەیشتووم. گوتم:

- باکر ئەنطیکوم هەویە. باکر ئەشیل هەویە.

کەچی ئەسمەرەکە گوتی:

- لا. لا. ئینطینا نێجە و ما نرید هەویە...

کوێراییم دایە، یووسف! دەیگوت:

- دەترسام غار بدەم. دەترسام ئەگەر غاربدەم تەققەم لێ بکەن!

ئاخریش هەر غاری دابوو. کاتێ غاریشی دابوو، دووای کەوتبوون. کاتێ گەیشتە ماڵەوە، هێنکە هێنکی پێکەوتبوو. هەر دەگریا. بۆ شەوەکەی، لە خەونیشدا هەر هاواری دەکرد و دەگریا. ئەو ماوەیە بەردەوام لە خەو خەبەری دەبۆوە و پێی دەگوتم: «دایە، دەترسێم..». دەمگوت: « نا، کوڕی خۆم. لە چی دەترسێی؟». دەیگوت: «لەوە دەترسێم بێن بمبەن». دەمگوت: «نا، کوڕی خۆم. کێ دەتبا؟». دەیگوت: «با.. دەمبەن، ناگەڕێمەوە..».

ئۆف، یووسف گیان، یووسفی من.. جەرگەکەم.. کوێراییم دایە.. قسەکەی خۆت ڕاست دەرچوو: چوویتە دەرەوە و نەگەڕایتەوە.. کوێر بم!

حاکم بێوار، لەژێر چاویلکە ئەستوورەکەیەوە، بێدەنگ، لە دۆسیەی مەولوود منداڵباز ورد دەبۆوە. لەناکاو، گوتی:

- دەک نەعلەتت لێدە، زەلام!

محامی کاکل، کە پارێزەری کێشەی مەولوود منداڵباز بوو، گوتی:

- شەیتانیش دەستی لێ شۆردووە، جەنابی حاکم.

حاکم بێوار گوتی:

- مام جابیری باوکی یووسف هەقیەتی گومانی چۆتە سەر ئەم خوانەناسە.

محامی کاکل بە نیمچە تەوسێکەوە گوتی:

- ئەدی کەواتە بۆچی لە هەمان کاتیشدا شکاتی لە «مەلا چاو بە کل» کردووە؟

- پێم وابێ بەدبەختییەکەی «مەلا چاو بە کل» لەوەدایە کە (شوێنی تاوانەکە) هی ئەوە: کارەساتەکە لەناو فڕنییەکەی ئەودا ڕووی داوە. ئەگینا «مەلا چاو بە کل» هێندە جێگەی گومان نیە...

- ئێمەی مافپەروەر، گەورەم، هەمیشە بە شتێکی ڕاستی دەزانین بپرسین: «بۆچی؟».

حاکم بێوار پێی خۆش بوو کە محامی کاکلێکی گەنج لە دانیشتنێکی ئاوها خۆمانەشدا هەر شێوازە ڕەسمی و پڕ

حورمەتەکەی خۆی دەپارێزێ، گوتی:

- ئەمەتا یەکێک لە بەڵگەکان..

- کام بەڵگە؟

- مەولوود منداڵباز تەنیا لە ماوەی دە ساڵی ڕابردوودا زیاتر لە هەژدە حاڵەتی هاوشێوەی هەیە.

محامی کاکل گوتی:

- گەورەم، کەواتە، بێ تاوانە.

- کێ؟

- مەولوود منداڵباز.

- چۆن؟

- چونکە ئەم مەولوودەی کە ناوی بە «منداڵباز» ڕۆیشتووە، هەتا ئەم دەقیقەیەش جارێ هێشتا هیچی لەسەر نەسەلماوە.

- کاک کاکل، وابزانم تۆ بەبێ هیچ بەڵگەیەک بەرگری لەم تاوانبارە دەکەیت.

- جەنابی حاکم، تۆ خۆشت دەزانی: ڕەوا نیە ئێمە بچین لەسەر بنچینەی تاوانەکانی ڕابردووی «تاوانبار» حوکم لەسەر کێشەیەکی تازەی بدەین کە ئەمڕۆ هاتۆتە بەردەستمان.

- ئەو تاوانانەی ڕابردوو، ئەوەتا ئەم دۆسیە گەورەیەت دیوە.. ئەمە بە شاهێدێکی باش حسێب دەکرێت. مەگەر تۆ خۆشت ئەمە نازانی؟ سەیرکە! دووایین حەکایەتی ئەم مەولوود منداڵبازە! هەمووی هەشت مانگ نابێ ڕووی داوە. تاوانبار لە ڕۆژی جەژندا

دوکـــانی لگاوی داناوه. منداڵێک له لگاوەکـــەدا خـــەڵاتێکی بردۆتەوه و داوای لێ کـــردووه خـــەڵاتەکـــەی بداتێ. گـــوێ بگره دەیخوێنمەوه:

(به منداڵەکـــەی گـــوتووه «خـــەڵاتەکـــەی تۆ له مـــاڵەوەیه». بردوویەتی بۆ مـــاڵی خـــۆی و لەوێ ئەتکی کـــردووه. بەزۆرەملێ تەعـــەدای لێکردووه..). تومـــەز، تۆ ســـەیرکـــه! تەنانەت ئەو پیشەیەی هەڵیشی بژاردووه بۆ پیادەکردنی «ئەم ئەخلاقه جوانەی خۆی» سوودی لێ وەرگرتووه: دوکانی لگاوی هەبووه!

– گەورەم، یەک دونیا لگاوچی لەم شارەی ئێمه هەن. یەعنی هەموویان منداڵبازن؟

– ئەو شکایەتلێکراوەی تۆ بەرگـــریی لێ دەکـــەیت لگاوچی بووه.. پیشەی لگاوەکەی بۆ ئەم مەبەسته بەکارهێناوه.

– بۆ؟

– لگاو خۆشترین گەمەیه منداڵ حەزی لێ بکا.

– بەڵگه چیه که لگاوەکەی بۆ مەبەستێکی وا بەکارهێناوه؟

– بەڵگه ئاشکرایه: کاتێ منداڵەکه «خەڵاتەکەی» بردۆتەوه، پێی گوتووه: «وەره بچینه ماڵەوه خەڵاتەکەت بدەمێ».

– ئێ خۆ ئەم جاره لگاوی نەبووه؟

– کـاک کاکل، تۆ بچـۆ سـەرجـەم ئیـفـاده و گـەواهیـیـەکـانی پەیوەندیدار بەم کێشەیه بخوێنەوه، ئنجا وەره بەرگریی لێ بکه!

–چیی تازه هەیه؟

- بەستر پێرێ شاگردەکەی «مەلا چاو بە کل»ی فڕنیچی دانی پێدا ناوە کە مەولوود منداڵباز داوای لێکردووە کە پێویستە ئەو بەیانییە بۆ ماوەی نیو سەعاتێک فڕنییەکەی بخاتە خزمەت جەنابییەوە..

- ئاگام لەمە هەیە، گەورەم. دوێنێ سێ سەعات زیاتر بە تۆژینەوەی ئەم گەواهییەوە مەژغوول بووم.

- ئێ؟ ئەدی چۆن ڕات نەگۆڕاوە؟

- شاگردێک کە پارەی درابێتێ بۆئەوەی فڕنی بۆ منداڵبازێک چۆڵ بکات؛ هەر بۆ پارە کاری لەمەش خراپتر دەکات.

- کاری لەمە خراپتری وەک چی؟

- گەواهی دانی بەدرۆ. ئەمەی کە ئێستا کردوویەتی.

- تۆ پێت وایە شاگردەکە درۆ دەکا؟

- بەڵێ.

حاکم بێوار گوتی:

- بەڵام تۆ تازە گوتت «ئەو پیاوەی کە پارەی درابێتێ بۆئەوەی فڕنی بۆ منداڵبازێک چۆڵ بکات..». ئەمە مانای وایە کە تۆ باوەڕت بەمە هەیە کە شاگردەکە فڕنییەکەی چۆڵ کردووە بۆئەوەی منداڵێکی تێدا ئەتک بکرێت!

- بەڵێ. شاگردەکە دەشێ ئەمەی کردبێت.

- ئەدی چی دەمێنێتەوە؟

- شاگردەکە بۆ مەولوود چۆڵی نەکردووە؟

- ئەدی بۆ کێی چۆڵ کردووە؟

- دیارە بۆ خەڵکی دیکەی چۆڵ کردووە.

- بۆ «مەلا چاو بە کل»ی چۆڵ کردووە؟

- نازانم. گرنگ: بۆ شکایەتلێکراوەکەی منی چۆڵ نەکردووە.

حاکم بێوار کەوتە بیرکردنەوە. لە کۆتاییدا گوتی:

- محامی نابێ پشتیوانی لە ناهەق بکات.

- مەبەستت چیە، گەورەم؟

- تۆ لە خۆتت پرسیوە: شکایەتلێکراوەکەی تۆ، تەنیا هەشت مانگ بەر لە ئێستا، دووای لەسەر سەلمانی ئەم تاوانە گەورەیەش چۆن و لەبەرچی ئازاد کرا؟ کێ ئازادی کرد؟!

محامی کاکل بێ مننەت، بێ ئەوەی یەک تۆزقاڵێش هەست بە ویژدان سەغڵەتی بکا، گوتی:

- مەبەستت ئەوەیە بڵێی کە مەولوود مندالباز پەیوەندیی بە ئیستیخباراتی بەعسەوە هەیە وکاریان لەگەڵدا دەکا..

- نەخێر..

- منیش دەزانم خزمێکی هەیە ئەمین عامە و هەموو جار بە واسیتە بەری دەدا، بەڵام من کارم بەمەوە نیە کە پێشتر چی ڕووی داوە؛ من بەرگری لە کێشەیەک دەکەم کە ئێستا لە ئارادایە.

- باش.. بەڵام خۆ شاگردەکەی «مەلا چاو بە کل» لە ئیفادەکەی خۆیدا گەواهیی داوە کە فڕنییەکەی بۆ مەولوود

منداڵباز چۆڵ کردووە.

- من وەک گوتم: پیاوێک کە بۆ پارە فرنی چۆڵ بکات، هەر بۆ پارە ئامادەیی ئەوەی دەبێ کە بێتە لای جەنابت سوێندیش بە درۆ بخوات.

حاکم بێوار بەتەواوەتی باوەڕی بە قسەکانی خۆی هەبوو، گوتی:

- محامی کاکل، گوێ بگرە! یەکەم: شاگردە فرنیچییەکە بۆ پارە فرنییەکەی چۆڵ نەکردووە، مەبەستم ئەوەیە پیاوێکی بەنەزاکەت دیارە و بۆ پارە «گەوادیی» نەکردووە وەکو چۆن جەنابت پێت وایە! بەڵکو لەترسان بووە.

- هەمان شتە..

- چۆن هەمان شتە؟

محامی کاکل جەختیی کردەوە:

- ئێوە دەتانەوێ بیسەلمێنن کە مەولوود بەزۆر فرنییەکەی بەو شاگردەی مەلا چۆڵ کردووە.

- بەڵێ، چونکە پێی گوتووە: «ئەگەر چۆڵی نەکەی، دەتکوژم!». ئەمە ئیفادەی شاگردە فرنیچییەکەیە.

محامی کاکل ویستی سوود لە قسەکانی خودی حاکم وەربگرێت:

- کەواتە، ئەو شاگردە فرنیچییە ئەگەر وەک ئێوە دەڵێن لەترسان فرنییەکەی چۆڵ کردبێت، خۆ ئەمرۆش هەر ترسەکەی لەسەر ماوە: بێگومان، لەترسان دێت ئەمرۆش هەر درێژە بە کارە

خراپەکەی پێشووی دەداتەوە: بە درۆ شایەدی دەدات و سەر لە هەمووشمان دەشێوێنێ.

- سەر لە کەس ناشێوێنێ. مەسەلەکە ئاشکرایە.

- لای منیش ئاشکرایە.

- تۆ تەنیا دەتوانی بەرگری لە شکایەتلێکراوەکەت بکەیت، ناتوانیت پەنجە لەسەر تاوانباری ڕاستەقینە دابنێیت!

- تۆ باش لە بەرگرییەکەی من حاڵی بوویتە و دەشزانیت مەبەستم چیە، تەنانەت تا ڕادەیەک باوەڕیشت بە ڕاستبوونی قسەکانم هەیە.. بەڵام وابزانم پێویستییت بە چەند ڕۆژێکی دیکە هەیە بۆ ئەوەی بەتەواوەتی بێیتە سەر قەناعەتی من.

- قەناعەتی تۆ ئەوەیە کە...

- من حەزدەکەم سێ شت بۆ بەڕێزتان ڕوون بکەمەوە و بە چاوی بایەخەوە لە منی وەربگرن، جەنابی حاکم.

- فەرمووو!

- یەکەم: منداڵێک لەناو فڕنییەکە ئەتک کراوە، بەڵام ئەو منداڵە یووسفی کوڕی مام جابیر نەبووە، منداڵێکی دیکە بووە.

- چۆن؟

- ئەو منداڵەی لەناو فڕنییەکەی «مەلا چاو بە کل»دا ئەتک کراوە، یووسفی کوڕی مام جابیر نەبووە، منداڵێکی دیکە بووە.

- چۆن؟

- باش.

حاکم بێوار، سەرسوڕماو، پرسی:

- یەعنی لە یەک بەیانیدا، لە یەک کاتدا دوو ڕووداوی هاوچوون ڕوویان داوە؟

- لەوانەیە.

حاکم بێوار بەم بۆچوونە تووشی لەناکاوییەک هات، کاتێ محامی کاکل گوتی:

- چونکە یووسفی کوڕی مام جابیر لە هەمان ئەو بەیانییەدا، لە هەمان کاتدا، لە شوێنێکی دیکە بینراوە.

- لە ئەمنی بەلدە؟

- من نازانم.

- شایەد و بەڵگەت هەیە؟

- لە دانیشتنی داهاتوومان هەموو ئەو شایەد و بەڵگانە ئامادە دەبن.

- دووەم: شاگردەکە فڕنییەکەی چۆڵ کردووە بۆ منداڵبازێک، بەڵام ئەو منداڵبازە مەولوودی شکایەتلێکراوی من نەبووە. کەسێکی دیکە بووە کە فڕنیی بۆ چۆڵ کراوە.

حاکم بێوار هێندێک ڕاڕا و سەرلێشێواو، بە نیگەرانییەوە گوتی:

- بەڵام شاگردەکە دەڵێ: «بۆ مەولوودم چۆڵ کردووە».

- گەورەم، من دەمەوێ ئەمەت تێ بگەیەنم: بۆ مەولوودی چۆڵ نەکردووە. ئەمەیە خاڵی سەرەکیی تێکنەگیشتنی من و تۆ!

– بۆ هەر کەسێکی چۆڵ کردبێت، ئەو کەسە تاوانبارە. بێگومان.

– شاگردە فرنیچییەکە بۆ مەولوودی چۆڵ نەکردووە.

– کەواتە، بە درۆ شایەدیی داوە.

– بەڵێ. شاگردە فرنیچییەکە پیاوێکی ساختەچی و درۆزنە. تەنانەت من وای بۆ دەچم ئەو بۆ خۆیشی هاوکار بووە و دەستی لە تاوانەکەدا هەیە: بە جووتە کارەکەیان کردووە.

حاکم بێوار چاویلکەکەی لە چاو داکەند و لەسەر مێزەکەی دانا، بە لەهجەیەکی باوکانە ڕووی کردە محامی کاکل:

– گیروگرفتی بنەڕەتیی ئێمە ئەوەیە: ئیفادەی منداڵەکەمان نیە.

– گەورەم، باشتر وایە بلێیی «ئیفادەی منداڵەکان» چونکە وەک گوتم: تەنیا یەک منداڵ نین.

حاکم بێوار سەری سوڕ ما:

– تۆ ئەمڕۆ خەریکە تەواو سەرم لێ دەشێوێنیت!

– بەڵێ: دوو منداڵ لە یەک بەیانیدا، هەر یەکە و بە جۆرێک..

– هیچیشیان دیار نین کە ئیفادەمان بۆ بدەن.

محامی کاکل پێکەنی:

– گەورەم، هەرچەند ئەمە سر المهنەیشە، بەڵام پێت دەڵێم: با، یەکێک لەم دوو منداڵە دیارن.

– کامەیان؟

- بەڕای تۆ کامەیان؟

- من تەنیا دۆسیەی یووسفی کوڕی مام جابیرم ئاگا لێیە و ئەویش، دەزانم: هەر بەدووایدا دەگەڕێن و تا ئێستا نەیاندۆزیوەتەوە. کەواتە ئەوەی دیکەیانە کە دیارە.

- ڕاستییەکەی: هیچیان دیار نین.

- چۆن؟

- چونکە ئەوەی دووەمیش، باوکەکەی خۆی، پێش چەند ڕۆژێک سەری بڕیوە.

- باوکی خۆی، سەری بڕیوە؟

- بەڵێ. کێشەکە، پێش ئەوەی چەند سەعاتێکی دیکە بگاتە لای جەنابت، لەلایەن منەوە ڕاستەوخۆ لێی کۆڵدراوەتەوە و.. ئەنجامەکانیش دەردەکەون.

- کەی؟

- دووای ئەوەی دۆسیەی منداڵەکەی دیکەشتان خوێندەوە.

- یەعنی بە ڕای تۆ: مەولوود منداڵباز نیە ئەوەی یووسفی ئەتک کردووە؟

- نەخێر.

- ئەدی یووسف کوا؟ کێ ئەوی لاقە کردووە؟

- ئەرکی من تەنیا ئەوەیە بیسەلمێنم: مەولوود منداڵباز کاری بەسەر یووسفی مام جابیرەوە نەبووە.

عەقیلەخانی ژنی مام قادری قەیاغفرۆش لە ماڵی بەڵقیس خان دانیشتبوو، دڵی دەدایەوە و دەیگوت:

– ویش.. چاوم کوێر بێ بۆ یووسف!

بەڵقیس خان هەنسکی دەدا: «کچێ بەخوا منداڵی ئێمە ژیانیان لێ حەڕام کراوە؛ کە گەورە دەبن.. کوێراییم دایە.. هیچیان نابێ بیگێڕنەوە».

– بەخوا نزاری منیش، بەڵقیس خان، باوکی ناهێڵێ لە کونی ژوورەوە بچێتە دەرەوە.

– نەیتوانی فێری زێڕنگەری یان پیشەیەکی باش ببێت، باوکی دەیگوت «ناوبازاڕ پڕە لە منداڵباز»؛ نەیتوانی فێری مەلەکردن بێت، باوکی دەیگوت «مەسبەح منداڵبازی لێیە»؛ نەیتوانی ببێتە لاعیب و بۆ خۆی بچێ تۆپانێ بکات، باوکی دەیگوت «مەلعەب و لاعیب هەموویان منداڵبازن»...

عەقیلەخان لەگەڵ بەڵقیس خانی دایکی یووسف هۆن هۆن دەگریا:

– چ بکەین دایکم. بۆیە منداڵی ئێمە تا گەورەش دەبن، لە کەسابەت زیاتر هیچی دیکە نازانن..! لە هەموو خۆشییەک مەحرووم.

دووای ئەوەی عەقیلەخان ڕۆیشت؛ شوکرۆک، ژنە سەرشۆرەکەی حەمامی ژنانی تەیراوە، کەوتەوە دڵدانەوە و دڵنەوایی دایکی

یووسف:

- پلکە بەڵقیس.. بەخوا هەموو خەڵک باسی ئەوە دەکەن: منداڵەکەی ناو ئەو فڕنییە یووسفی تۆ نەبووە.

- ئەدی؟!

شوکرۆک (مێردەکەی، کاتی خۆی لەگەڵ هەرەسی شۆڕشی ١٩٧٥ تووشی جەڵتە هاتبوو) تەنانەت یەک تۆزقاڵیش چیە نەترسا بە ڕاشکاوییەوە بە پلکە بەڵقیس بڵێت:

- کوڕی تۆ، بەعس ڕفاندوویانە.

- ئەیەڕۆ؟!

دووپاتی کردەوە:

- کوڕی تۆ، بەعس ڕفاندوویانە.

- کێ وا دەڵێ؟

- سوێندیان داوم ناوی ئەو کەسە نەدەم، بەڵام ئەو بەیانییە زووەی یووسف چووە سەموون بکڕێ، پیاوی بەعس و ئیستیخبارات هاتوون دەنێو ترومبێلێکی خۆیان ناوە و قەپاندوویانە.

59

مام شەریفی چایچی لەناو زیندانی سەرای هەولێر چاوەڕێی حوکمی خۆی دەکرد: موئەببەد، بیست ساڵ، نۆ ساڵ؟! نەیدەزانی.

لەودیو شیشەکانی ژووری زیندانەوە بە جابیر جەنازەی باوکی یووسفی گوت:

- بەڵێ، بەدووایدا چوومە مووسڵ. لە هوتێلە دوو نەجمەکەی «دەوواسە»دا گرتم. شەو بوو. بە خشپە لێی چوومە ژوورەوە و سێزدە چەقۆم لێی دا.. پاشانیش، هەر لەسەر سیسەمەکەی خۆی، سەرم بڕی. گەووادی وا! ئەمیش و شێرۆ مەدفەع و تاهیر تەسبیح و کەریم کەرگێ و حەمید حەڕبە و قادر قەنینە و هەموویان.. هەموویان ئیستیخباراتی بەعس و بەکرێگیراوی حکوومەتن. هەر بۆیەش حکوومەت هیچیان لێ ناکا و لێیان ناپرسێتەوە. پێویستی پێیان هەیە. بۆیەش هەرچی تاوان و گوناح و دزی و حیزبییەکی دەیکەن، حکوومەت دوو ڕۆژان دەیانخاتە ژوورەوە و دووایە یەکسەر بەریان دەدا. من دەمێک بوو دامنابوو بەم مرازەی خۆم شاد بم. ئەوەتا.. سێزدە چەقۆم لێ دا و سەریشم بڕی. ئێستاش بێ مننەتم: چیم لێ دەکەن، با بیکەن! گەوادی ئاوها.. پێشتریش دوو جاری دیکە ڕێگەی بە کوڕەکەم گرتبوو.

جابیر جەنازە لێی پرسی:

- باشە، تۆ کوڕەکەی خۆت، کوڕەکەی خۆتت بۆچی کوشت؟ ئەو گوناهی چی بوو!

مام شەریف گریا، گوتی:

- ئەخلاقی تێک دابوو. متووی خۆی کردبوو.. تەنانەت لەگەڵی دەچووە حەمامیش.

مام شەریف نەیتوانی ئەم قسانەی خۆی تەواو بکا:
- من.. بەم.. دووابیە.. بۆم.. دەرکەوت...

60

یاسین ماندوو ببوو، بێزاری و ڕقی گەیشتبووە ترۆپکێک. بیری دەکردەوە بچێ بە چەقۆیەک یان بە قامەیەک شێرۆ مەدفەع بکوژێ، بەڵام گومانی ئەوەی هەبوو کە نەوەک دەستی مەولوود منداڵباز یان «مەلا چاو بە کل» لە کارەکەدا هەبێت. وای بە باشتر دەزانی کە جارێ چەند ڕۆژێکی دیکەش هەر چاوەڕێ بکات تا تۆژینەوەی پۆلیس و مەحکەمە دەگەنە ئەنجامێک: تاوانباری ڕاستەقینە کێیە: شێرۆ مەدفەع، مەلا چاو بە کل یان مەولوود منداڵباز؟

بەڵام یاسین لە هەمان کاتیشدا وای لێ هاتبوو پۆلیس و مەحکەمە و مەخفەری تەیراوەی لەپێش چاو کەوتبوو: چونکە هەر جارێکی دەچووە (مەخفەری تەیراوە) بۆ تۆژینەوەی تازەتر و وەرگرتنی خەبەرێکی تازە لەبارەی یووسفی برای، چاوی بە «عەریف عیسای منداڵباز» دەکەوت.

ئێ باشە عەریف عیسا پۆلیسە، بەڵام چۆن پۆلیسێک کە بەرپرسیاری کێشەیەکی ئاوهایە، بۆ خۆی لەپێش دەرگای حەمام و سینەماکاندا بەدووای منداڵاندا دەگەڕێت و منداڵبازی دەکات!؟

یاسین بیری لەمە دەکردەوە و نەیدەتوانی تێ بگات! زۆر سەیرە؟ پۆلیس خۆی منداڵباز بێت!

61

یاسین، لەسەر نانخواردن، خەونە عەنتیکەکەی خۆی - کە چۆن خۆی و هەموو منداڵەکان، باڵیان لێ ڕوواوە و ویستوویانە شۆڕش بەسەر خەڵکی گەورەدا بکەن - بۆ دایک و باوکی گێڕایەوە.

باوک بێدەنگ، بەڵام دایکی، بەنەرمییەوە دەستی لەسەر چۆکی یاسین دانا و ئامۆژگاریی کرد:

- کوڕی خۆم، دووایە بڕۆ ئەم خەونە ناخۆشەت بۆ ئاو بگێڕەوە!

- بۆ کێی بگێڕمەوە!؟

- بۆ ئاو.

یاسین سەری سوڕ ما، پرسی: «بۆچی بۆ ئاو؟!».

دایکی گوتی:

- ئەمە عادەتە. هەر کەسێک خەونێکی خراپ ببینێت، دەبێ بچێ بۆ ئاوی بگێڕێتەوە: بۆئەوەی ئاو شتە خراپەکانی ئەو خەونە بشواتەوە.

یاسین، دووای بیرکردنەوەیەک، گوتی:

- دایە.. لەوانەشە بۆئەوە بێت کە ئاو مزگێنی و پەیامی ئەم خەونە بە ناو خەڵکدا بڵاودەکاتەوە. وانیە؟

62

دووای ناشتنی تەرمی مەولوود مندالّباز لە قەبرستانە کۆنەکەی چراغ، پرسەکەیان هەر لە گەڕەکی تەیراوە لە مزگەوتی کوێتی بۆ بەستبوو.

قادر قەیماغفرۆش، لە یەکێک لە ڕۆژانی پرسەکەدا، بەرێککەوت جابیر جەنازەی باوکی یووسفی دیت. پێی گوت:

– جابیر دیتت!

– چی؟

– ئەگەر من و تۆ بمرین، ئەو هەموو ئەمین عام و بەرپرسە حزبی و پیاوماقووڵەی حکوومەت دێنە پرسەمان؟

– مام قادر خۆ من دەمزانی: ئەو گەوادە لە ئیستیخبارات ئیشی دەکرد و بەکرێگیراوی بەعس بوو. دەمزانی.

مام قادر گوتی:

– بەخوا ئەگەر شێرۆ مەدفەعیش بمرێ، پرسەیەکی لەمە شکۆمەندتری بۆ دەگێڕن.

– ئەمە پرسەی وەزیرانە، باوکم، پرسەی مندالّبازان کەی ئاوها بووە؟

جابیر جەنازەی باوکی یووسف دەیگوت «چۆن دەبێ شێرۆ مەدفەعی خوێڕی ئاوها بەئاسانی و بێ تۆژینەوە بەربدرێت!؟».

جابیر جەنازە بیری دەکردەوە، وەک مام شەریفی چایچیی

گەراجە کۆنەکە، بچێ شێرۆ مەدفەع بکوژێ، بەڵام گومانی ئەوەی هەبوو کە نەوەک دەستی مەولوود منداڵباز، یان دەستی «مەلا چاو بە کل» لە کارەکەدا هەبێت. وای بە باشتر دەزانی کە جارێ چەند رۆژێکی دیکەش چاوەڕێ بکات تا تۆژینەوەی پۆلیس و مەحکەمە دەگەنە ئەنجامێک.

63

قادر قەیماغفرۆش بە ڕۆستەمی گوت:

– لێرەوە هەڵتەک هەڵتەک منیان دیسان بانگ کردۆتەوە.. چیم لێ بپرسن باشە؟!

– چی؟

– وەڵا.. «مەلا چاو بە کل» بۆچی ئەو بەیانییە هاتبووە ماڵی ئێوە؟ نەعلەت لە ئەژداد و ئابائتان.. منداڵبازەکان بە واسیتە و واسیتەکاری بەردەدەن؛ خەڵکی گوناحی وەکو من و «مەلا چاو بە کل»ی تێوە دەگلێنن.

ڕۆستەم لە خەڵک بیستبووی کە «مام قادر قەیماغفرۆشی وەستایشی، کاتی خۆی ماوەیەک منداڵباز بووە» هیچ قسەی تێدا نەکرد، خۆی کڕ کرد.

مام قادری قەیماغفرۆش پاشان هەستا چووە مزگەوتەکەی گەورەی خانەقا، کە ڕاهاتبوو هەموو ڕۆژێک لەوێ گوی لە

غودبەی ڕۆژی هەینی ڕابگرێ.

کاتێ هاتە دەرەوە، لەگەڵ حاجی بەدرەدین جامچیی دراوسێیان، پێکەوە دەگەڕانەوە ماڵەوە. حاجی بەدرەدین جامچی، زۆر بێهوودانە لە مام قادری پرسی:

- ئێستا ئەوا مەولوود منداڵباز کوژرا، شێرۆ مەدفەعیشیان بەردا.. هەر «مەلا چاو بە کل» لە ژوورەوە ماوە. مەسەلە چیە؟!

- بەڵێ مەولوود منداڵباز کوژرا، شێرۆ مەدفەعیشیان بەردا..

- کاری حکوومەت زۆر سەیرە. ها! قوڕەکەیان بۆ مەلای چاو بەکل گرتۆتەوە؟

- تۆ دەزانی: ئەوە دوو جارە بانگم دەکەن. بلێ چیم لێ دەپرسن!

- چی؟

- دەڵێن مەلا چاو بە کل بۆچی ئەو بەیانییە زووەی ڕۆژی پێنج شەممە «ڕای کردۆتە» ماڵی ئێوە؟

- ئێ! گوتت چی؟

- گوتم چی؟ گوتم ««مەلا چاو بە کل» لە هیچ شوێنێکەوە ڕای نەکردۆتە ماڵی من. «مەلا چاو بە کل»ی بەستەزمان کۆنە هاوڕێمە، چەندین ساڵە دەیناسم. زۆربەی بەیانیانی پێنج شەمموان کە لە قورئانخوێندنی سەر قەبران، لە قەبرستانی شێخ مەلا ڕەشیدەوە دەگەڕێتەوە، دێ قاوڵتیی بەیانی لە ماڵی ئێمە دەکا.

حاجی بەدرەدین جامچی گوتی:
- مام قادر شتێکت پێ بڵێم، باوەڕم پێ دەکەی؟
- بەڵێ..
- برا گەورەکەی «مەلا چاو بە کل» شەش مانگێکە چووە بۆتە پێشمەرگە، دەیانەوێ بەم تۆمەتە ناوی «مەلا چاو بە کل» و برا پێشمەرگەکەی لەلای خەڵک بزڕێنن.
مام قادر بیری دەکردەوە، گوتی:
- ڕاست دەکەی!
پاشان گوتی:
- بۆیەش ئەو هەموو شێر و ڕێوییە بۆ ئەو بەستەزمانە دەهێننەوە.
- بەبیرتە: هەر لە سەرەتاوە هەر خۆشیان ئەوەیان بڵاوکردەوە کە «مەلا چاو بە کل» لەسەر کارێکی ئاوها گیراوە!

64

«جەمال سێوان» پیاوێکی زۆر بەنەزاکەت بوو، بەڵام هەمیشە دڵی بە منداڵان دەکرایەوە. حەزی دەکرد لە مەلعەب و مەسبەح و ئەو شوێنانەی منداڵ و هەرزەکار و گەنج تۆپانێیان لێ دەکرد بچێ ڕاوەستێت و تەماشای چەهرە و قاچ و قولیان بکات. عاشقی جوانیی کوڕ بوو. بۆیەش برادەرە تورکمانەکانی خۆی کە پێکەوە

ئێـواران لـە چایخـانـەی «کـۆترسـەلام» کـۆدەبوونـەوە ناویان نـابوو «جەمال سێوان».

جەمال سێـوان خزمی مـام جابیری باوکی یووسف بوو: بـاوکیـان ئامـۆزای یەکـتر بوو، بەڵام مـام جـابیـر - سـەبارەت بەو قسـەیەی بەدوو ایەوە بوو- حەزی نەدەکرد هێند هاموشۆی بکات و بە خزمی بزانێ.

جەمـال سێـوان درەنـگ بە کـارەسـاتەکەی یووسفی زانیبوو: ئەو ئێـوارەیە دەمـودەست سـەردانێکی مـام جابیـری کـرد و پێی گـوت: «هەر ئەمرێکیشت هەبێت لە خزمەتم مامە گیان».

65

جابیر جەنازە لەلایەن تۆژینەوەی مەحکەمە و بڕیاری پۆلیسـەوە بۆی وەدیـار کـەوت کـە مـەولـوود منداڵبـاز دەسـتی لە کـارەکـەی یووسفی کوڕی ئەودا نەبووە. لەمە بەتەواوەتی دڵنیا بوو، چونکە بۆ خۆیشی مهاجەی وەستا شەریفی چایچی کردبوو و لە دەمی مام شەریف چایچی خۆیەوە هەموو شتێکی بۆ ڕوون ببووەوە.

کەواتە ئێستا دوو ئیـحتیمـال ماوە: یان ئەوەتا شێرۆ مەدفەعە - کە یاسین زۆر گومـانی لێ دەکا-، یانیش ئەوەتا «مەلا چاو بە کل»ی فـڕنیـچییـە: چونکە کـارەکە لەناو فـڕنییـەکەی ئەودا ڕووی داوە.

- ئـاخـر، نـاشێ دوو ڕووداو لە یەک سـاتدا لەناو هەمـان

فڕنیدا ڕوویان دابێ!

مام جابیر دەیویست لە مەبەستی حاکم بێوار باشتر حاڵی ببێت، گوتی:

- یەعنی چۆن؟

- ئێستا، ئەوا بەدیار کەوت کە ئەو منداڵەی لەناو فڕنییەکەی «مەلا چاو بە کل»دا تەعەددای لێکراوە، کوڕەکەی تۆ نەبووە: کوڕەکەی مام شەریفی چایچی بووە.

- ئێ..

- هەروەها ئەمەش بەدیار کەوت: مەولوود منداڵباز بووە کە تاوانەکەی ناو فڕنییەکەی کردووە.

جابیر جەنازە گوتی:

- ئەدی حەکایەتی کوڕەکەی من؟

- کوڕەکەی تۆ وا پێدەچێ هیچ پەیوەندییەکی بەو ڕووداوانەوە نەبێ کە لەناو فڕنییەکەدا ڕوویان داوە. ئێستا شتەکان خەریکن وردە وردە یەکلا دەبنەوە.

- بەڵام یووسفی کوڕی من ئەوا بۆ دووازدە ڕۆژ دەچێ بێ سەروشوێنە. دایکی ناردبووی بچێ لەو فڕنییە نەفرەتلێکراوە سەموون بکڕێت..

حاکم بێوار گوتی:

- بە هەر حاڵ، هەموومان دەزانین: ئێمە بە تۆژینەوە لە چارەنووسی کوڕەکەی تۆ دەستمان پێکرد، کەچی گەیشتینە

دۆزینەوە و ئەنجامی حەکایەتێکی دیکە..

جابیر جەنازە دیسان گوتی:

- حەکایەتی کوڕەکەی من؟

حاکم بێوار گوتی:

- بێگومان لەژێر تۆژینەوەدایە و جارێ هەر لێی دەکۆڵینەوە.

جابیر جەنازە گەیشتبووە تینی و نەیدەزانی چی بکا، وەک بیەوێ پێیان بڵێ «خۆم بەدووای تۆڵەسەندنەوەی خۆمدا دەچم»، گوتی:

- خێری پێوەیە ئینشاللا.

بێ خواحافیزی، چووە دەرەوە.

66

یاسین دوێنێ شەو لە خەونیدا کابووسێکی بینی:

لەناو چایخانەی کەوبازان، لەناوەڕاستی قەیسەرییەکەی ناوبازاڕ، بەدیار شەڕە کەوێکەوە ڕاوەستابوو.. لەناکاو «عوسە کەر» باوەشی پێدا کرد و بەبەرچاوی ئەو هەموو پیاوەوەی ڕاوەستابوون تەماشای شەڕەکەوەکەیان دەکرد، یاسینی هاوێشتە ژێر خۆی و دۆخینی یاسینی کردەوە و دەستی لەناوقەدی ئالآند و بە دەستەکەی دیکەیشی خەریکی بوو..

یاسین هەر هاواری دەکرد و کەس نەبوو گوێی لە دەنگی بێت.

لەناکاو یاسین تێگەیشت کە دەنگی هاوارکردنی، لە قوڕگییەوە دەرنایەت.. ناتوانێ هاوار بکات: ئەمە لەکاتێکدا «عوسەکەر» لەدوواوە بەتەواوەتی خەریکی بوو.. کاری خۆی دەکرد.

یاسین هەر هاواری دەکرد و دەنگی لە قوڕگ نەدەهاتە دەرەوە.

67

مام جابیری باوکی یووسف، ئەو عەسرە، چووە ماڵی مام هادی پەڕەشووتی دراوسێی خۆیان. نەجیبەخانی خێزانی مام هادی بەخێرهاتنێکی گەرمی لێکرد و دەیزانی بۆ مەسەلەی کوڕەکەی هاتۆتە لایان. جابیر جەنازە گوتی:

– نەجیبەخان، خۆ من دەزانم جەنابت گەواهیی خۆت لەلای پۆلیس داوە و تەواو.. ناشمەوێ لەمە زیاتر بەم گرفتەی خۆمانەوە لەمە زیاتر سەغڵەتت بکەم، بەڵام هاتووم تەنیا بۆ پرسیارێک.

نەجیبەخانی هادی پەڕەشووت ڕوویەکی دراوسێیانەی گەش و هاوخەمانەی پیشان دا:

– ئەیەڕۆ، مام جابیر، ئەمە قسەیە تۆ دەیکەی! ئەمرکە!

جابیر جەنازە، گوتی: «خانم».

– بەڵێ.

– جەنابت، ئەو بەیانییەی ڕۆژی پێنجشەممە، بەسەر ڕووداوەکەدا چووبوویت.

-ئێ؟

- تکایە لە نووکەوە بۆم بگێڕەوە، چۆن بوو؟

- گوێ بگرە، مام جابیر!

- بەڵێ..

- من وەک هەموو بەیانییەک عەبام بەسەر خۆمدا دادا و بچم لە سەموونخانەکەی «مەلا چاو بە کل» سەموون بۆ منداڵەکان بکڕم. بۆ بەڵقیس خانیشم باس کرد. کاتێ گەیشتمە بەردەم سەموونخانەکە، تەنیا کوڕێکی گەنج لەپێش سەموونخانەکە وەستابوو، کوڕەکەی موعاون موفید. بەردەم سەموونخانەکە لە من و کوڕەکەی موعاون موفید زیاتر کەسی دیکەی لێ نەبوو. تازە گەرد و گوڵی بەیانی بوو، لەناکاو گوێم لە هێنکە هێنک و عەیب نەبێ ئاخ و ئۆفێک بوو. سەری خۆم دانوشتاندەوە خوارەوە بۆ شوێنی دەنگەدەنگەکە، لەژێر قەپەنگە چ ببینم!؟ ئەوەی خوا پێی ناخۆش بێ، ئەوەم دیت! ئەیەڕۆ، هەترەشم چوو. نەعرەتەیەکم کێشا و غارم دایە سەر جادەکە. استغفرالله. ئەوە یەکەم جارم بوو شتی ئاوها ببینم. لەو بەینەدا بوو، لەدووای منەوە، کوڕەکەی معاون موفید لەپێش فڕنییەکەی «مەلا چاو بە کل»ەوە هاواری کرد:

- پۆلیس، پۆلیس.. خەڵکینە!

کاتێ لەگەڵ پۆلیس و خەڵکەکە هاتمەوە بەر دەرگای فڕنییەکە، دەرگای ژوورەوەی فڕنییەکە دادرابۆوە. کوڕەکەی موعاون موفید

هەر دەیگوت:
- لە ژوورەوەن، لە ژوورەوە..
- کێ؟
- پیاوێک.. لەگەڵ منداڵێک.
پۆلیسێک لە منی پرسی:
- تۆش بینیت؟
گوتم: ئا، بە چاوی خۆم دیم.
مام جابیر لە نەجیبەخانی پرسی:
- منداڵەکە کراس و بێجامەیەکی خەتخەتی نارنجیی لەبەر بوو؟
- بێحامەکەیم باش نەدیت، چونکە بێجامەکەی هێنابووە خوارێ، بەڵام کراسێکی سپیی لەبەر بوو.
مام جابیر دیسان پرسی:
- ئەو منداڵەت قەت لەمەوبەر دیتبوو؟ منداڵەکەت دەناسی؟!
- بیشیبینمەوە نایناسمەوە. ژوورەوە تاریک بوو. نەمتوانی باش بیانبینم کێن. بەڵام دەنگیان دەهات، بینیشمن: پیاوێک بوو، لەگەڵ منداڵێک.
- نەتدەزانی پیاوەکە کێیە؟ کەسێکی چۆنە؟!
- نەمتوانی پیاوەکە بناسمەوە، بەڵام منداڵەکە دیاربوو جوانکیلەیەکی مووزەرد بوو.
- مووزەرد بوو؟

- بەڵێ.

مام جابیر گوتی:

- ئەو وەسـفـەی جـەنابت دەیکەی، نەجـیـبـەخـان،، بە هیچ شێوەیەک پێ ناچێ کە ئەو منداڵە یووسفی ئێمە بێ!

- ئێ، نا.. نا. خۆ من بە بەڵقیس خانیشم گوت. یووسفی ئێوە مووزەرد نیە، جگە لەمەش، ئێوە دەڵێن کە ئەو بەیانییە، یووسف «کراس و بیجامەیەکی نارنجیی خەتخەتی لەبەر بووە». نەخێر، ئەو کوڕەی من بینیم، مووزەرد بوو، جگە لەوەش کراسێکی سپیی لەبەر بوو.

مام جابیر پرسی: «ئێ! پاشان...؟».

- پاشان ئیتر، ئەوە بوو: وردە وردە خەڵک لەبەردەم فڕنییەکەدا کـۆبوونەوە و پۆلیس هات. کـاتێ چوونە ژوورەوە.. کـەسێ لێ نەمابوو.

- چۆن؟!

- نازانم.

- تۆ پێشتر منداڵەکە و پیاوەکەت لە ژوورەوە بینی. ها؟!

- بەڵێ. لەژێر قەپەنگەکەوە بینیمن.

- ئەدی باشە، پیاوەکە و منداڵەکە چییان لێ هات؟

- نازانم.

- چۆن؟

- پۆلیس هاتن سـەروخـواری ناو فـڕنـیـەکـە گـەڕان،

نەیاندۆزینەوە. پۆلیسەکان دەیانگوت: بەسەربانەوە غاریان داوە.
– ئا.. ها! بە قاڵدرمەوە سەربانەوسەربان غاریان داوە.
– هەتا من گەیشتمەوە بەردەم فڕنییەکە، هیچ کامێکیان لەوێ نەمابوون.
مام جابیر لەناکاو لە نەجیبەخانی پرسی:
– نەجیبەخان، دەمەوێ ئەوەش بزانم: تۆ ئەو بەیانییە «مەلا چاو بە کل»ت دیت فڕنییەکەی خۆی بکاتەوە؟
– نەخێر.
– ئەدی کێ هاتووە فڕنییەکە بکاتەوە؟
– هەموو بەیانییەک کاتێ من دەگەیشتمە بەردەرگا، فڕنییەکە دەمێک بوو کرابووەوە. ئیدی نازانم..
مام جابیر گوتی:
– لەو دەمەدا پۆلیس چییان گوت؟
– سۆراغی خاوەنی فڕنییەکەیان دەکرد.
– «مەلا چاو بە کل»؟
– بەڵێ.
– چییان دەگوت؟
– دەیانگوت «لەکوێیە؟ دەبێ بیدۆزینەوە!».
– ئەدی پاشان؟
– کاتێ زانییان «مەلا چاو بە کل» خاوەنی فڕنییەکەیە، گوێم لێ بوو یەکێکیان گوتی «لەوانەیە دەستی شاگردەکەی لەم کارەدا

هەبێ».

- ئەدی خەڵکەکە چییان دەگوت؟

- ئەوانیش هەر ڕایان وابوو کە یەکێک لە شاگردەکان بووە.

مام جابیر گوتی: «هیچیان لە تۆ نەپرسی؟».

- با.

- گوتت چی؟

- چیم بۆ تۆ گێڕایەوە، ئەمەشم بۆ ئەوان باس کرد. من تەنیا ئەوەندەم ئاگا لێ بوو.

- تۆ هیچی دیکەت نەدیت؟

- هیچی وەک چۆن؟

- «مەلا چاو بە کل»؟!

- من لەوێم نەدی.

- باشە، ئەو بەیانییە بۆچی خۆی پیشانی کەس نەداوە و هیچ کەس لەوێی نەبینیوە؟

- ماڵم قەبرە، من ئەمە نازانم.

- پۆلیسەکان چووبوونە ماڵیان. لە ماڵەوەش نەبووە.

لەکۆتاییدا، نەجیبەخان ڕووی کردە مام جابیر و دەیویست بە چرپەیەک پێی بڵێ:

- بەڵام مام جابیر، قسەیەکت پێ دەڵێم، با لە بەینی خۆمان دەرنەچێ!

- بەڵێ، فەرموو!

- ســـوێندم بۆ دەخـــۆی کــە باسی ناکــەی لە دەمی منەوەت نەبیستووە؟

- سوێند بێ بە گۆڕی دایکم!

- ئەمەم بە بەڵقیس خانیش نەگوتووە، ها! نەوێرام.

- دڵنیا بە! بیڵێ!

- تەنیـا بۆ هادیم باس کـردووە و تەواو! دوێنێ بۆم باس کـرد. ئەویش ڕازی بوو پێتی بڵێم، بۆیە پێتی دەڵێم. مام جابیر..

- بەڵێ؟

- ئەو کوڕەی لەناو فـڕنییەکەی مەلا چاو بە کلدا ئەتک کراوە، کوڕی تۆ نەبووە.

- چۆن؟

- لەبەرئەوەی من کە فڕنییەکەم بەجێ هێشت و گەڕامەوە ماڵ، لەسەر ڕێگەی گەڕانەوەی خۆم بۆ ماڵەوە، یووسفی کوڕی تۆم بینی لەناو ئوتوومبیلێکی سپیدا بوو.. سێ پیاویشی لەگەڵدا بوو.

- یووسفی کوڕی من؟!

- بەڵێ. مـن یووسـفی کـوڕی تۆ بـاش دەناسـمـەوە. وەک کـوڕی خۆم دەیناسمەوە. یووسف بوو، لەناو ئوتومبیلێکی سپیدا، لەگەڵ سێ پیاوی کەتەی ڕەشی ناشیرین. دەیانبرد..

- لەگەڵ سێ پیاو؟

- بەڵێ. کـوڕی تۆ خـەڵکی دیکە ڕفـاندوویانە. «مـەلا چاو بە کل» بێ تاوانە.

- نەتزانی ئەو سێ پیاوە کێ بوون؟
- نازانم. من تەنیا ئەوەندەم دیت.

68

عەقید عەلی، پلکە بەڵقیسی بانگ کردبووە پۆلیسخانەی تەیراوە، لێی پرسیبوو:
- پلکە بەڵقیس، یووسف کاتێ چووە دەرەوە هیچی پێ بوو؟
پلکە بەڵقیس یاسینی کوڕی خۆی لەگەڵ خۆی بردبوو، تاقەتی قسەی نەمابوو، بێزار، گوتی:
- هیچی وەک چۆن؟
- کتێب و کاغەز و شتی وا..
- کوڕی من چووبوو سەموونم بۆ بکڕێ.
عەقید عەلی گوتی:
- دەزانم دادە گیان، بەڵام .. باشە، پرسیارێکی دیکەت لێ دەکەم و بڕۆ!
- فەرموو!
- تۆ هیچ بینیوتە یووسف مەنشووراتی پێشمەرگە و بڵاوکراوەی سیاسی لە ماڵی خۆتانەوە بباتە دەرەوە؟
پلکە بەڵقیس زەندەقی چوو:
- ئەیەڕۆ، دەتانەوێ بڵێین «یووسف موخەریب بووە» ؟ دەتانەوێ

ئەم جارە ئەوە بسەلمێنن کە کوڕی من لەگەڵ پێشمەرگە کاری کردووە؟

پلکە بەڵقیس کاتێ هاتەوە ماڵ، ئەم قسانەی بۆ جابیر جەنازەی مێردی دەگێڕایەوە و دەگریا، دەیگوت:

- کەواتە شوکری سەرشۆڕ ڕاستی دەکرد. قوڕم بەسەر.. وەیش...

- چیی دەگوت؟

- دەیگوت: «یووسفی کوڕی تۆ، بەعس ڕفاندوویەتی. گیراوە».

69

«جەمال سێوان» هەمیشە قەرەوێتێکی ڕەنگینی دەبەست و گوڵێکی لە یەخەی خۆی دەدا. بۆ دۆمینە و تاوڵەکردن لەگەڵ ئەربابەکانی خۆی، لە چایخانەی کۆترسەلام، هەندێ جاریش لە چایخانەکەی مام سەدرەدینی لۆبیافرۆش دادەنیشت.

ئەم پاش عەسرە، لەگەڵ قادر قیرۆی خاڵی یووسف، لە چایخانەکەی کۆترسەلام، پشتیان دابووە دوو کورسی و ڕووەو شەقامە ئاپوورەکە دانیشتبوون باسی مەسەلەی بێ سەروشوێنیی یووسفییان دەکرد.

جەمال سێوان بنعامی مام جابیر، قادر قیرۆش کوڕە خەزووری

مام جابیر، هەردووکیان خۆیان بە هاوخەمی مام جابیر دەزانی:

– وەڵا ئافەرین بۆ رائید نەعیم، نەیهێشت براکەی لە دوو شەو زیاتر لە حەپسخانە بمێنێتەوە.

جەمال سێوان گوتی:

– تۆ پێت وایە شێرۆ مەدفەع دەستی لە مەسەلەی یووسفدا هەبێ؟

– یووسف بێ سەروشوێنە، ئەمە مانای وایە کە «دەستێکی گەورەتر» لە کارەکەدا هەیە.

– بەڵام ئەم دەستە گەورەیەش هەر بەبێ هاوکاریی شێرۆ مەدفەع نەبووە.

– دایکی یووسف دەیگوت: «ئیستیخبارات و ئەمنی بەعس رفاندوویانە».

– بە ڕای من: «منداڵباز» قەپاندوویانە.

قادر قیرۆ گوتی:

– ئەرێ بەڕاست، ئەو خوێرییە، بۆچی پێی دەڵێن «شێرۆ مەدفەع». ئەم مەدفەعەی بۆچی پێوە لکاوە؟

جەمال سێوان، هەر بەچرپە، گوتی:

– ئەوە کاتی خۆی، بووە جاشی حکوومەت و بە گژ پێشمەرگاندا چوو. پاشان نەعیمی برای کردی بە ئامیر مەفرەزەی جاشان: بۆ خۆی لەسەر مەدفەع بوو، بۆ ماوەی سێ مانگان هەر لەسەر مەدفەع مایەوە، لە چوار پێنج شەڕوشۆڕی زۆر گەورە لە

مێرگەسۆر و ناوچەی لۆلان کوشتارێکی زۆری پێشنمەرگانی کرد. ئێستاش هەر معاشی جاشایەتی وەردەگرێت و بە خۆی و بە براکەی جاسووسی بۆ حکوومەت دەکەن.

– هەقیەتی پێی دەڵێن «شێرۆ مەدفەع».

70

شێرۆ مەدفەع بە سەلیم شەمووڵەی کەنناس دا خەبەری بۆ مام جابیری باوکی یووسف ناردبوو: («مەلا چاو بە کل» بووە کە یووسفی کوڕی جەنابتی ئەتک کردووە، نەک من).

مام جابیر لە سەلیم شەمووڵەی کەنناسی پرسی:

ـــ چیی دیکەی گوت؟

سەلیم شەمووڵەی کەنناس گوتی:

– هەر ئەوەندەی گوت و سەلامیشی لێت دەکرد، دەیگوت: «من ملم لە مووی باریکترە. با مام جابیر بزانێ: من بێ تاوانم».

مام جابیری بەستەزمان تێ مابوو. بەدرێژایی هەموو ژیانی، خۆی هێندە سەرگەردان و بێ دەسەڵات نەبینیبوو. بیری لەم قسانەی شێرۆ مەدفەع دەکردەوە کاتێ لەناکاو بە نرکەی خێزانەکەی داچڵەکی.

بەڵقیس!

بەڵقیس خان، لە دوێنێوە، لەناکاو تایەکی قورسی گرتبوو: لەناو جێ کەوتبوو. مام جابیر داوای لە نەسرینی کچە پارچەڵەکەی خۆی کرد کە ئەم یەک - دوو ڕۆژە هەتا دایکی چاک دەبێتەوە نەچێتە مەکتەب و لەلای دایکی بمێنێتەوە.

71

شێرۆ مەدفەع لەگەڵ قلەکەی خۆی، لە چابخانەکەی بەرامبەر سینەما سیروان، لەگەڵ تاهیر تەسبیح و قادر قەنینە دانیشتبوون پۆکەریان دەکرد. شێرۆ مەدفەع گوتی:

- مەلا چاو بە کلی منداڵباز هەتا چوار ساڵ پێش ئەمڕۆش منداڵی گەڕەکی بەزۆری و زۆردارەکی دەبردە ناو فڕنییەکەی خۆیەوە، ئێستاش، لەوەتەی برا گەورەکەی لە عەسکەری غاری داوە و چووە بۆتە پێشمەرگە، لێمان بووە بە مەلا و دەچێ قوڕئان لەسەر گۆڕی مردووان دەخوێنێ. دەیەوێ بەم درۆ و دەلەسەیە ڕووی خۆی لەناو خەڵک سپی بکاتەوە.

کەریم کەرگێ پێکەنی، گوتی:

- وەلحاصل تۆ ئەو چەند ڕۆژە لەناو مەخفەری تەیراوە، باجی مەلا چاو بە کلت دایەوە.

قادر قەنینە بیللیبیەکەی فڕێ دایە سەر مێزەکە:

- گوێی مەدێ! دەی.. سەرفیترە بوو، داتە «مەلا چاو بە کل».
کەریم کەرگێ گوتی:
- بەخوا ئەو گەوادە زەکاتیشی پێ بەڕەوا نابینرێ.
شێرۆ مەدفەع گوتی:
- لە ئەو زیاتر، قادر قەیاغفرۆش.. داخی زۆری لە دڵمایە.
- ئەو چیی کردووە؟
- لەناو خەڵک وا بڵاوی دەکاتەوە کە «مەلا چاو بە کل» لەسەر کوردایەتی گیراوە.
کەریم کەرگێ گوتی:
- بەڵی، کە تۆش لە ژوورەوە بووی، لەناو خەڵک وای بڵاو دەکردەوە کە یووسفی کوڕی مام جابیر تۆ پەندت پێی داوە.
- هەر چۆنێک بێ، دەیانەوێ تاوانی یووسف بخەنە پاڵ تۆ.
شێرۆ مەدفەع کوڕێکی فڕێ دا و گوتی:
- شەرت بێ بە «جەمیل دۆخین» بڵێم: کوڕەکەی ئەویش بە پەندێک ببات، سەرشۆڕی ناو هەموو مەجلیسێکی بکات.
نەوزاد پەمۆ، چواردە ساڵان، قلی شێرۆ مەدفەع، (کە لە تەنیشت خۆیەوە داینیشاندبوو) گوتی:
- ئنجا ئەمەی بۆ چیە؟ بە ڕائید نەعیمی برات بڵێ: فڕێی بدەنە زیندانی ئەبووغرێبەوە و تەواو.

72

یاسین لەگەڵ یووسفی برای، وا ڕاهاتبوون زۆربەی ڕۆژانی دووشەمموان پێکەوە بچنە مەسبەح. ئەمڕۆ ئەوەتا دیسان دووشەممەیە و یووسف دیار نیە! یاسین لەگەڵ کێ بچێتە مەسبەح؟

ئەمڕۆ، ئێستا، بەتایبەتیش لەم دەمودەستەدا، یاسین بەڕاستی غەریبیی یووسفی برای خۆی دەکرد. لەژوور سەری دایکی دانیشتبوو، هەستی بە تەنیایی و فیگارییەکی پڕ سوێ دەکرد: هۆن هۆن دەگریا.

مام جابیری باوکی لەناکاو خۆی کرد بە ژووردا و گوتی:
- هەستە یاسین!
جابیر جەنازە، خۆی و یاسینی کوڕی، پێکەوە چوونە مزگەوتی شێخی چۆلی، لەوێ فاتیحەیەکیان بۆ پرسەی سەعۆی برای جەمال سێوان خوێند و پاشان یەکسەر بەرەو چایخانەکەی مام سەدرەدینی لۆبیافرۆش ڕۆیشتن: ئەو جێیەی کە شێرۆ مەدفەع و هاوڕێکانی خوویان پێوە گرتبوو تێیدا دانیشن.
مام جابیر چایەکەی تێک دەدا، بە شێرۆ مەدفەعی گوت:
- تۆ چ بەڵگەیەکت هەیە کە دەڵێی «مەلا چاو بە کل» دەستی لەم کارەدا هەیە؟
شێرۆ مەدفەع گوتی:

- مام جابیر، تۆ خۆشت دەزانی: «مەلا چاو بە کل» هەتا چەند ساڵێک پێش ئێستاش هەر منداڵباز بوو، بە هەمووی چەند ساڵێکە خۆی لێمان کردۆتە مەلا. پاشان ئاشکرایە: ڕووداوەکە لەناو فڕنییەکەی ئەودا ڕووی داوە.

مام جابیر گوتی:

- ئەو منداڵەی ناو فڕنییەکە کوڕی من نەبووە.

شێرۆ مەدفەع گوتی:

- تۆ بۆچی بیر لەوە ناکەیتەوە کە هەر دوو ڕووداو بەیەکەوە و لە یەک کاتدا ڕوویان دابێ؟

- چۆن یەعنی؟

- یەعنی مەولوود منداڵباز مەژغوولی کوڕەکەی وەستا شەریفی چایچی بووبێت و مەلا چاو بە کلیش دەستی نابێتە بینی ئەو کوڕە بەستەزمانەی تۆ!

مام جابیر یەکسەر کەوتە بیرکردنەوە بۆ ئەوەی باوەڕ بە قسەکەی شێرۆ مەدفەع بکات. بە هەمان شێوە، یاسین، کە لەتەنیشت باوکی دانیشتبوو: بەترس و سامێکەوە تەماشای شێرۆ مەدفەعی دەکرد. مام جابیر گوتی: یەعنی ڕێککەوتبن؟

شێرۆ مەدفەع گوتی: بەڵێ.

- هەردووکیان لەناو هەمان فڕنیدا؟

- بەڵێ.

ئنجا شێرۆ مەدفەع گوتی:

-چونکه تۆ بیـــر بکەوە: «مــەلا چاو بە کل» ئەو بەیانیـــیـــە، پۆلیس هەمــوو دنیــایان لەدووای کــردووە، نەیاندۆزیوەتەوە. ئەو بەیانییە کەس نازانێ لەکوێ بووە! بە درۆی خۆی و بە درۆی مام قادری قـەیماغـفـرۆش کە ئەویش هەر کـاتی خۆی منداڵـباز بووە و کـۆنە هاوڕێی خۆیەتی: گوایە ئەو بەیانییە لە مـاڵی مام قـادری قــەیماغــفــرۆش بووە. باشــە، پێم بڵێ: «مــەلا چاو بە کل» بەو بەیانییە زووە لە ماڵی مام قادر چی دەکا؟! مەعقوولە خەڵک بەیانییان کاتژمێر شەشی بەیانی بچێ سەردانی ماڵە برادەرێکی خۆی بکات؟ ماقووڵە؟! پاشان شتێکی دیکەش!

- بەڵێ.

- مەولوود منداڵباز خۆی پێی گوتم. بەڕەحمەت بێ! من دەبێ بیدرکێنم..!

- چی؟

- من، مەولوود خۆی پێی گوتم؛ بەیەکەوە کارەکەیان کردووە.

- مەولوود لەگەڵ کوڕەکەی وەستا شەریف؛ مەلا چاو بە کلیش لەگەڵ کوڕەکەی من؟!

- بەڵێ. شـاگـردەکـەی مـەلاش لەگـەڵـیـان هاودەست و هـاوکـار بووە.

جابیر جەنازە گوتی:

- بەڵام شــاگــردەکــەی «مــەلا چاو بە کل» دەڵێ کــە مــەولوود منداڵـباز بەزۆری داوای لێی کردووە ئەو بەیانییە فڕنییـەکەی بۆ

چۆڵ بکات.

شێرۆ مەدفەع گوتی:

- بۆی چۆڵ نەکردووە، بۆی ئامادە کردووە. دەبینی! تۆ بیری لێ بکەوە: شاگردەکەی «مەلا چاو بە کل» ئەو بەیانییە لەوێ بووە! شاگردە فڕنیچییەک چۆن دەتوانێ فڕنییەکی گەورە و گران بۆ منداڵبازێک چۆڵ بکات ئەگەر وەستایەکەی خۆی ڕازی نەبێت! تۆ بیر تەنیا لەمە بکەوە و بەس.. ئیتر دەمودەست تێدەگەی کە دەستی «مەلا چاو بە کل» لە کارەکەدا هەیە.

جابیر جەنازە گوتی:

- شاگردەکە دەڵێ: «مەولوود منداڵباز بەزۆر کارەکەی پێ کردووم و هەڕەشەی کوشتنی لێکردووم».

- نەخێر. شاگردەکە بە ئەمری مەلا چاو بە کلی وەستای خۆی، کارەکەی کردووە. تەماحییان داوەتێ و لەگەڵ خۆیان هاودەست و هاوکار بووە.

جابیر جەنازە دەمودەست لێی پرسی:

- تۆ ئامادەی کە لای پۆلیس ئەم ئیفادەیە بدەی؟

- بێگومان، چونکە شاگردەکەی «مەلا چاو بە کل» درۆ دەکا.

یاسین و باوکی ڕوویان کردە یەکتر و بیریان دەکردەوە. یاسین گوتی:

- ئەوە بۆیەش «مەلا چاو بە کل» و شاگردەکەیان هێشتا هەر بەرنەداوە.

جابیر جەنازە، بێ ئەوەی بیەوێ، تەماشای وێنە هەڵواسراوەکەی «صدام حسین»ی کرد کە بە قەد دیواری چایخانەکەوە هەڵواسرابوو؛ پاشان لە دڵی خۆیدا، کەمێک سەرلێ شێواو، نائومێدانە گوتی: نازانم بە کێ بڕوا بکەم!؟

73

خوشکی مەلا چاو بە کل (بەهیەجەخانی ژنی ئەنوەر کۆترباز) پاش عەسرێک هات سەردانێکی پلکە بەڵقیسی دایکی یووسفی کرد.

دوێنێ لە حەمامی ژنانی ٧ی نیسان، لە ژنی سابیر سەیدۆکی دراوسێیانەوە بیستبووی کە بەڵقیس خان تەندروستیی تێکچووە و لە داخی یووسفی کوڕی خەریکە سەردەنێتەوە. ئەویش پێی شوورەیی بوو نەچێ (ئەو لەگەڵ بەڵقیس خان، لە زەمانی کچێنیی خۆیاندا، بۆ ماوەی دوو ساڵان لە گەڕەکی خانەقا هاوماڵ بوون، کرێچیی یەک ماڵ بوون. تەنانەت قاپ و قاچاغی یەکتریشیان بەکاردەهێنا. بۆ یەکتر لە خوشکیش زیاتر بوون) گوتی: با لەسەر دڵم نەبێتە گرێ و بچم سەردانێکی بکەم، خۆ قابیلە دەرم بکەن؟

بەهیەجەخانی ژنی ئەنوەر کۆترباز، لە چاک و چۆنی و هیوای چاکبوونەوە زیاتر بۆ بەڵقیس خان، هیچی دیکەی باس نەکرد.. بەڵام کاتێ بەڵقیس خان خۆی قسەی کردەوە، بەهیجەخان گوتی:

- به قــوربانی یووسف بم! بەخــوا بەقــەد چاوی خــۆمم خــۆش دەوێ. هیچی لێ نەهاتووە ئیشاڵڵا. بەخوا مەغدیدیش، بەڵقیس خان، خۆ تۆ دیبووت و دەتناسی، قەت پێم وا نیـە کاری ئاوهای لێ بوەشـێـتـەوە. پیـاوێکی کـاسب، قـورئانخـوێن، بەخـوا سـەری بچــووایە نوێژی نەدەچوو. ئەدی خــوشکم! ئەگــەر ژنی هێنابایە، قەت ئاوها ئەمڕۆ لێی دەکەوتنە گومـان! هەمـوو جار پێم دەگوت، دەمگوت:

- ولەن مەغدید، بیر ئەرواد ئاڵ ئۆزووچی!

لێم تووڕە دەبوو، دەیگوت:

- سەن ناوودی؟ ئەرواد، ئەرواد..؟! ئەرواد ئیستەمام. گێت!

دەمگوت: «مـەغدید، سـەن مانم قـەرداشمسـەن. عەلام ئیسـتووە سـێلاشـری. هەر بیـر حەکـاتدە خەنجـەر کـیمندی. قـەرداشم، بیـر ئەرواد ئاڵ ئۆزووچی!

پێی دەگوتم:

- وازگێت! ئەرواد ئیستـامرەم.

ئیسـتـامرەم، ئیسـتـامرەم.. تووشی ئەم بەزمەی کرد: خەڵک لێی کەوتنە گومـان و ئەوەتا.. بێ هیچ تاوان و گوناحێک دوو هەفـتە زیاترە لە ژوورەوەیە! باشـە، بەڵقـیس خـان، مـن تێنـاگـەم: ئەدی ناڵێن ئەو کوڕەی فڕنییەکەی کاکم، یووسف نەبووە؟

بەڵقیس خان، نەخۆش، هەر لەناوجێ، سەری ڕاوەشاند:

- با.

- ئەدی کــاکم بۆچی هێــشــتــا هەر بەرنەدراوە؟ ئەدی نالێن مەولوود مندالّباز بووە؟

کچە پارچەڵەکەی بەڵقیس خان بە قسە هات:

- مـەولـوود مندالّبـاز لەگـەڵ کـوڕی وەسـتـا شـەریفی چایچـیی بووە..

بەڵقیس خان پشتەدەستێکی لە دەمی کچە پارچەڵەکەی خۆی دا:

- وس کچێ! تۆ وس بە!

بەڵقیس خان ڕووی کردەوە بەهیجە خان:

- بەردەبێ، بەردەبێ ئیشالّلا.. بەهیجە خان.

بەهیجە خان گوتی:

- ئەدی دەڵێن: یووسف خۆیشی گیراوە؟

کـچـە پارچەڵەکـەی بەڵقـیـس خـان، لەناکـاو هەسـتـایە سـەرپێ، بەدەم گریانەوە هاواری کردە سەر بەهیجە خان و هەڕەشەی لێکرد:

- بەهیـجـە خـان دایکم نەخۆشـە. ئەویش بە خەفـەتـان مـەکـوژن. وازی لێ بێنە توخوا..!

خوشکە تاقانەکەی یووسف ئەم قسانەی کرد و چووە دەرەوە.

74

قـادر قـەیاغـفـرۆش دەیویست بە ڕۆسـتـەمی شـاگردی خۆی بڵێ: «حزبی بەعس دەیەوێ بە بەردێک سێ چۆلەکە بکوژێ».

ئەگـەر مـام قـادر بوێرایە ئاوهای پێ بڵێ، شـاگـردەکـەیشی دەیگوت: «چۆن؟».

ئەویش دەیگوت:

- دەیانەوێ مەلا چاو بە کل و برا پێشمەرگەکەی لەپێش چاوی خەڵک ریسوا بکەن، ئنجا دەشیـانەوێ لە حـەپسخـانە قـسـە لەبارەی برا پێشمەرگەکەی وەربگرن، لە هەمان کاتیشدا یووسفی کوڕی مام جابیر بە ناوی بێ ئەخلاقییەوە بخەنە زیندانەوە.

ئەوکاتەش بێگومان شاگردەکەی دەیپرسی:

- یووسف بۆچی دەخەنە زیندانەوە؟

ئیدی ئەوکاتە مام قادر ناچار دەبوو هەموو شتێک بدرکێنێت و بڵێ:

- چونکە ئەویش گـومـانیـان لێ هەیە، گـوایە لەگـەڵ رێکخراوەکانی پێشمەرگە کاردەکات و مەنشوورات لەناو شاردا بڵاودەکاتەوە.

بەڵقـیس خـانی دایکی یووسف، دوێنێ، بۆ عـەقـیلەخـانی ژنی مـام قادر گێـڕابوویەوە کـە بانگیـان کـردووە و پێـیـان گـوتووە کـە یووسـفی کـوڕی، مـەنشـووراتی بەنـاو شـاردا بـڵاوکـردۆتـەوە و بۆ پێشمەرگە کار دەکات.

مـام قـادر چەندی دەیکرد و دەیکرد: نەیدەوێرا ئەم قسـەیە لای شاگردەکەی خۆی باس بکات.

مـوديرى ئەمنى بەلدەی تەیراوە یاسـینی بانگ کـردبووە ئەمنی بەلدە. ڕێزێکی زۆریان لە یاسین گرتبـوو، بە قسـەی خۆش لێیـان پرسیبوو: ئاخۆ یووسفی برای قەت بلاوکراوەی پێشمەرگانی لە شـاخـەوە بۆ دەهات؟ ئاخـۆ یاسین هەرگـیـز بینیـویەتی ئەگـەر پەیوەندیی هەبووبێت بە «مخربین» و حزبە چەکدارەکانی شاخ؟!

کاتێ یاسین ئەم قسانەی بۆ باوکی گێڕایەوە، باوکی – دووای بیرکردنەوەیەک – بە یاسینی گوت:

– باش، تێگەیشتم!

پاشان گوتی:

– ئەم قسانە بۆ دایکت نەگێڕیتەوە. دەترسێ.

بەڵقـیس خـانی دایکی یووسف لەناو جـێگا کـەوتبـوو، دوو لێفەیان پێ دادابوو. چارۆگە سپییەکەی بەسەر نێوچەوانییەوە، تەسبیحە سەد و یەک قلییەکەیشی لە تەنیشتییەوە کەوتبوو. دەوراندەوریشی هەمـووی ژنی گـەڕەک بوون: دایزە ویدادی ژنی بەدرەدین قـەرە، دادە نەزیهـەی ژنی مـەحـمـوود خـۆخێ، پلکە بەدۆکەی نانکەر، ئامینەخانی ژنی عەبدۆک نەجار، خەجەبازاڕی لیـفکەدرووی گـەڕەک، لەگـەڵ ژنە گـەورەکـەی عـوسـمـان سـەقـای ئامۆزای.. هەموویان، دەتگوت لە پرسەیەک دانیشتوون.. دڵیـان

دەدایەوە.

بەڵقیس خان، بەو نەخۆشی و نەساغییەشەوە هەر دەگریا و دەلاَلاَیەوە:

- بە قوربانی بم! یووسف، جوانییەکەی خۆی بوو.. سەری خۆی خوارد!

76

«جەمال سێوان» ناوی ئەکرەم بوو، جابیی ئامانە، لەگەڵ مام جابیری باوکی یووسف باوکیان ئامۆزای یەکتر بوو. ماوەیەک بوو ساردییەک لەنێوانیاندا هەبوو، بەڵام ئەوەتا ئەمڕۆ کاتێ دیتی مام جابیر لەگەڵ یاسینی کوڕە گەورەکەی بۆ پرسەی سەعۆی برای هاتوون، هەستی بە دڵدانەوە و بەختەوەرییەکی زۆر کرد.

جەمال سێوان بە مام جابیری گوت: «پێتانەوە سەربڵند بووم، مامە».

ئنجا گوتیشی:

- بەڵێن بێ: کە تەعزیەکەمان تەواو بێت، یووسف لە بنی دنیاش بێت.. بۆت دەدۆزمەوە».

جەمال سێوان دووای تەواوبوونی ڕۆژی پرسەکەی سەعۆی برای بە ڕۆژێک، بەبێ ئاگاداریی مام جابیری ئامۆزای باوکی، چووبووە لای مام قادری قەیاغفرۆش.. لێی پرسیبوو: